

BONA PAU

PREMSA
CORONA

Nº. 490 - Any XLI - MONTUÏRI - DESEMBRE 1993

La festa de la patrona dels músics, un èxit
La Coral Universitària captivà un nombrós auditori
Margalida Nicolau, nova subdirectora de la banda
Guillem Miralles "Niu", 50 anys de música, homenatjat

Inaugurada la nova central telefònica, de tecnologia digital

El cafè de Can Tomeu ha tancat

ICS i Ràdio Murta, reemprenen

El batle fa un repàs general a diferents activitats municipals

Sa Fira i la "XV Mostra de sa Perdiu", dia 5 de desembre

Interrogants sobre qüestions relacionades amb la nostra història

L'escrit d'avui és un capítol d'un llibre publicat l'any 1992 i del qual és l'autor l'escriptor sollerenc Miquel Ferrà i Martorell.

El títol del llibre és "Enigmes de la nostra història"¹ i segons un l'escrit de la contra-coberta, l'autor ens el defineix com a "un recull de textos que descriuen misteris, que fan preguntes agosarades, que formulen hipòtesis suscitades per les incògnites, les omissions i les contradiccions que hi ha dins les cròniques sobre persones o coses balears... la interpretació de les taules megalítiques, els vestigis dels templers, del criptojudaisme i de la francmaçoneria, l'origen mallorquí de Cristòfol Colom, etc."

Miquel Ferrà dedica un capítol al nostre poble en el qual exposà una sèrie d'interrogants sobre qüestions relacionades amb la nostra història.

Detall d'un dibuix de Montuiri de començaments del segle passat. Es destriuen bastants dels molins que existien aleshores

CRIPTOJUDAISME A MONTUIRI?

Diuen que la zona de Montuiri fou "poble de jueus" a la Part Forana de Mallorca, vila molt antiga que dominava de la terra endins a la mar un vastíssim territori sota l'administració musulmana. Als mapes apareixia, doncs, la comarca illenca de Montuy ocupant les que avui són contrades o municipis de Felanitx, Porreres, Santanyí, Ses Salines, Campos, Llucmajor, Algaida, Llorito i l'actual Montuiri².

El Repartiment degué rompre aquella unitat geogràfica i, segurament, política. Els grans beneficiaris foren els cavallers de l'Hospital, els premostratencs de Bellpuig, l'infant Pere de Portugal..., mentre alguns jueus retenien part de les terres. Ja coneixem tots els fets que s'esdevingueren posteriorment i com els jueus passaren a ser xuetes, és a dir, conversos.

Existí, però, com així pretén certa tradició familiar, una secta criptojudàica que perllongava en secret la cultura social i religiosa d'una comunitat perseguida? L'any 1789, Jeroni de Berard³, quan visita aquella vila s'escandalitza a la vista de certs elements ornamentals del temple parroquial de Sant Bartomeu,

entre els quals *menorahs*, llantoners..., i uns certs rètols o cartells sobre les diferents capelles, a més de pintures al fresc, pendons, emblemes, escuts i altres simbolismes, avui desapareguts a causa de la reforma a la qual fou sotmesa la part interior de l'església fa ara una quarantena d'anys. Un es demana si tots aquells cartellots no serien inscripcions hebraïques i si els Masos de la Creu⁴ (Creu Verda?) no serien membres del Sant Ofici, perquè per aquells redols àdhuc els topònims són força suggerents... ¿Quin misteri hi pot haver rere el nom de la professió de Ca's Profeta?⁵

¿Per què s'apoderaren els dominics de tantes propietats en aquell territori?, tot i que recordam la relació existent entre aquest orde religiós i els tribunals de la dita "Santa Inquisició?"

No mancava, en el segle XVI, entre les capelles del Corpus Christi, Sant Antoni, les Ànimes, Sant Roc i Sant Pere, la de la Passió Imàginis, que, com sabem, està basada amb una llegenda antijueva aleshores molt de moda. Era aquest el dit dins la nafra?

També per tradició oral ens ha arribat la història d'aquell terrible bandoler a qui anomenaven Moiana, nadiu de

Montuiri, que fou penjat al lloc conegut com ses Forques, després d'una vida curulla en crims, robatoris, violacions i malifetes. Esquarterat i enterrat a ses Sones Moianes, no diuen res d'ell les cròniques ni els motius que l'obligaren a viure al marge de la llei i fora del seu poble de naixença, que segons tradició era antany seu d'un presidí.

No són massa indicis de persecució i d'escarment sobre un petit poble encamellat en un pujol del Pla de Mallorca?

Guillem Mas Miralles

1- "Els enigmes de la nostra història" / Miquel Ferrà i Martorell.- Palma de Mallorca.- Documenta Balear, 1992.

2- Segons els darrers estudis la comarca musulmana de Muntury ocupava el que avui en dia són els termes d'Algaida, Llucmajor i Montuiri.

3- "Viaje a las Antillas de Mallorca" / Jeroni de Berard.- Palma de Mallorca: Ajuntament de Palma.

4- Antiga família de Montuiri, propietària de Son Rafel Mas.

5- Ca's Profeta és el que avui en dia coneixem com Can Joanot.

6- El Convent de Santo Domingo de Llorito posseïa Sabó, Son Costa, s'Almudaina, Galiana i es Rafal.

Dos dits de seny

Com infants

Quan començàvem a caminar, de petits, empràvem unes sabates petites; però així com passaven els anys també ens les havíem de canviar amb unes més grosses perquè anàvem creixent i ja no eren adequades a la nostra edat. I la mateixa cosa que passava amb les sabates, succeïa amb el vestits. No tan sols havien d'esser apropiats a l'edat, sinó també acomodats als temps que corriem. Ben segur que allò que empràvem de petits no ens serviria per avui.

Per altra part i examinant el mateix caire, encara trobam pares que consideren els seus fills sempre iguals: petits, innocents, irresponsables, als quals no se'ls confia una empresa de certa envergadura, motiu pel qual, quan arribi l'hora, no seran capaços d'afrontar les dificultats en què es trobaran, ja que no s'hauran obert a la vida així com pertocava. Aquells pares que no pogueren consentir que els seus fills sofrissin cap travelada; després, de majors, possiblement sofriran unes ensopegades encara més doloroses i transcendents.

En conseqüència, hauran esdevingut persones adultes, però amb una mentalitat infantil: no hauran arribat a realitzar-se mai en la vida. Havent-los tractats com a nins, després, dins la societat, no s'hauran sentit amb forces suficients per emprendre obres o decisions d'envergadura. Són aquells que sembla que encara caminen pel món amb aquella mudada de primera comunió. I la responsabilitat és dels pares, que sempre han tractat els seus fills com infants, per no haver tengut el seny necessari per educar-los a la mesura de la seva edat.

Salomó

S'acosten festes, en aquest cas les de Nadal, Cap d'any i Reis. Plaça de bell nou es tornarà veure plena de gent, si el temps acompanya. Mentrestant un any ens deixarà i en tornarà començar un altre. El rellotge del temps és implacable

El Nadal del 93

Passat Tots Sants i sa Fira
quasi estam an es final,
sa gent alegre sospira
perquè s'acosta Nadal.

En llegir aquest paper
ja serà es mes de desembre,
final d'any, fred i plover,
darà pas an es gener
com ha passat des de sempre.

Potser enguany fassi neu
i no podrem anar a Matines,
però pes nins i ses nines
crec que seria lo seu,
tirar-se bolles de neu
pegant bots i xecalines.

Es vellets s'alegren poc
de sa neu i sa muntanya,
sa peresa ja mos guanya
quasi ja no anam enlloc;
mos asseim dins sa foganya,
tia que tia an es foc.

Per ses festes de Nadal
segur farem lo mateix;
si Déu ho vol tots vendran,
posarem llenya un bon feix,
si fa fred s'escalfaran.

Contarem una rondalla
an es néts més petitons
i entre rialla i rialla
torrarem botifarrons,
pa moreno i sobrassada.

Seguint sa tradició
menjarem metles torrades,
anous, figues i torró;
quan les dotze hagin tocades
cantarem una cançó.

Anirem a s'establia
cantant amb devoció,
naixerà el Fill de Maria
i de Déu, Nostro Senyor;
Ell mos durà s'alegria,
dies de pau i d'amor.

Tots nosaltres li durem,
an es portal de sa cova,
diners, tots es que poguem;
mel, figues-seques i roba,
que pes Betlem, ja ho sabem,
qualsevol ajuda és bona.

Per aquella Terra Santa,
Jerusalem, Jericó,
Bòsnia, Sagrebo, Gaza;
esperen des nostro amor
perquè de tot tenen falta.

Si no volem anar enfora,
per tot arreu és igual;
Espanya hi ha gent que plora
de misèria o de mal;
si podem dar qualche cosa
perquè celebren Nadal,
feriem una bona obra.

Antònia Adrover "Manxes"

Qüestions percentuals

Havia passat una mala nit. De fet, darrerament quasi totes les nits eren una rotació contínua dins la fosca, entre els llençols blancs del llit que sostenia el seu cos, nerviós i aixafat. El cap li donava voltes i més voltes, i amb el cap, el cor, el fetge, les extremitats també voltaven embolicats de tristot, de fracàs. Aquell matí, com darrerament tots els matins, les repetides ambostes d'aigua freda de la toaleta matinal no eren suficients per deixondir-lo i sortia al carrer amb cara de ganivetada. Les fulles de pàmpol agafaven el color de vi i poc a poc queien estormeiades fins deixar els ceps despullats, mentre el sol tebi de la tardor ho contemplava reflexiu, capficat.

Deambulava tot el dia d'un lloc a l'altre, de cafè en cafè, d'aquí i d'allà. Matava el temps abans que el temps no el matàs a ell. Assistia a nombroses converses, llegia i rellegia els diaris, mirava innombrables programes de televisió, però tanmateix, quan l'horabaixa vinculava l'esquena per suportar un altre pic la nit, se sentia buit, inútil i la desesperació començava a prendre consistència i es tornava cada vegada més present, més tangible.

Encara era un home jove i una reestructuració per adaptar l'oficina on treballava a la freda matemàtica del progrés, l'havia escopit al carrer, al carrer gris i obscur de l'atur. Ara, només formava part d'una estadística, d'una dada percentual de cada cop més elevada. D'això en deien la crisi econòmica. Les crisis, les èpoques de depressió econòmica són completament normals dins el sistema de lliure mercat, són el preu que un tant per cent de la gent ha de pagar per tal de mantenir la societat benestant que la majoria reclama. Així ho expliquen, a un programa de televisió, una sèrie de polítics que, amb un cinisme superlatiu, només discutien petits matisos percentuals des de les seves estretes i mesquines òptiques polítiques.

No entenia res, no podia comprendre com un sistema econòmic modern pot justificar, alegrement, la desgràcia, la desventura d'un ampli sector de la societat. Fins i tot n'hi havia que en feien befa. Com quan a una d'aquestes converses de cafè un personatge altiu i estirat, segur d'ell mateix, va esclafir amb

aquestes paraules:

- Una gran part del andalusos només fan feina un pic cada quatre anys: el dia que van a votar.

Una gran riallada va enterbolir, encara més, l'aire ja de per si carregat, del cafè.

No va riure gens. Encara que no fos andalusí compartia amb ells l'infortuni de no tenir feina. I com ells, l'únic que desitjava era sentir-se útil, tenir un treball i no rebre una llimosna per mal subsistir.

Tampoc entenia, des de la seva perspectiva d'aturat, la gran moguda que

s'havia organitzat entorn del quinze per cent. Uns parlaven de solidaritat, altres d'expoliació. Per ell el nacionalisme significava la superació d'aquesta Espanya artificial i mai, una simple oficina repartidora de diners perquè, tanmateix, el capital, els doblers, no tenen nacionalitat.

Aquell vespre, com darrerament tots els vespres, davant la xemeneia respirava la calor del foc i els alens, com suaus cadències, rompien el silenci tancat dins l'habitació. Assegut, amb els ulls clucs, esperava. No podia fer altre cosa. Esperava ésser, algun dia, quelcom més que una dada estadística introduïda dins l'ordinador de l'absurd.

Sa talaia d'en Rubí

SA LLIBRETA GEGANT

PES SEU INTERÈS

fins
al

%*
T.A.E.

...I SORTEJAM
MUNTANYES DE REGALS!*

* Exemples de T.A.E.:
• Per 500.000 Pts.: 6,20%
• Per 1.000.000 Pts.: 7,90%
Saldo mínim 100.000 Pts. • Per 5.000.000 Pts.: 8%

 BANCA MARCH

La patrona de la música fou celebrada amb el recolzament del poble

D'entre els actes que tengueren lloc enguany amb motiu de la celebració de Santa Cecília, patrona dels músics i organitzats pel Patronat de Música, cal destacar-ne tres: El meravellós concert ofert dia 20 de novembre a l'església per la "Coral Universitat de les Illes Balears"; la presentació de Margalida Nicolau com a subdirectora de la Banda de Música i l'homenatge que es va retre dia 21 a Guillem Miralles "Niu" en commemoració dels 50 anys de música a

banda de Montuïri.

S'han d'esmentar altres actes com són el concert de cant coral a càrrec dels petits de l'escola, l'actuació del conjunt instrumental dedicat als alumnes del Col·legi Públic, la interpretació de la Missa "Fraternitat i Joia" del P. Martorell, per la coral "Mont-Lliri", el concert per la banda de música i el dinar de germanor.

Molta gent del poble recolzà els actes d'aquesta celebració.

El batle féu entrega a Guillem Miralles "Niu" d'una placa amb motiu dels 50 anys de música

Està previst que la residència de persones majors s'inauguri el dia de la festa des Puig

La residència que a Ca ses Monges s'està construint constarà de 24 places i continuarà servint de menjador per a persones majors, com ara.

Actualment s'elabora un estudi de funcionament i de dotació per veure si també s'hi podran acollir persones que no pugin valer-se per elles mateixes.

Abans de la inauguració, prevista per al dia de la festa des Puig, s'haurà remodelat la façana de la placeta i la Creu de terme s'haurà tornada col·locar.

Molts d'anys
a tot el món.

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

**Restaurant
Ca's Carbone**

Desitja a tothom
**Bones festes de Nadal i
Feliç 1994**

Ctra. Manacor, klm. 28 - Tlf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

Biblioteca Municipal de Montuïri

De les dades d'utilització de la Biblioteca recollides al llarg d'aquest interval, que va del novembre de 1992 a l'octubre de 1993, es pot deduir:

- La mitjana diària se situa entorn a 14 lectures/es.

- Destaca l'ús que en fan les dones respecte dels homes, un 63% davant un 37%, quasi bé el doble.

- La freqüència en igual proporció les persones majors de 14 anys i les de fins a 14 anys.

- La majoria de consultes i/o lectures se situen en la literatura infantil, un 32% respecte a les altres matèries. Si bé és important veure l'augment de les consultes d'obres generals i ciències quan comença el curs escolar.

- L'ús del llibre a domicili –obres literàries i llibres infantils i juvenils– és baix, una mitja de 3 llibres diaris en situació de préstec. Es pot observar un augment en els mesos d'estiu.

- El nombre de socis amb carnet de préstec és de 546 i el registre de llibres actualment és de 8.023.

- Aquest any la dotació bibliogràfica ha estat la següent:

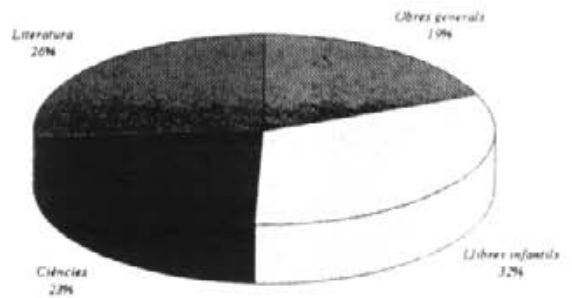
Ajuntament de Montuïri:90 llibres
 Ministeri de Cultura:..... 364
 Centre Coordinador de Biblioteques: 201
 Altres donacions: 58
 Total:713 llibres

- El Centre Coordinador de Biblioteques del CIM també ens ha enviat una col·lecció de compactats discs i vídeos que estan a la disposició dels usuaris de la Biblioteca, en préstec, igual que els altres llibres.

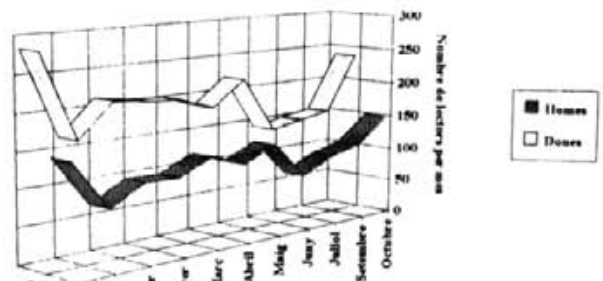
- Vull recordar que la Biblioteca roman oberta cada dia de les 17 a les 20 hores, i els dissabtes, de les 10 a les 13 hores.

Bàrbara Sastre Miralles

Distribució de les lectures per matèries

Evolució del nombre de lectors d'ambdós sexes per mes

	1992											1993												
	Novembre	Desembre	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Setembre	Octubre	Total	Mitja diària	%										
Lectures Diàries																								
Per matèries																								
Obres generals	271	112	138	132	142	123	198	84	53	147	251	1857	6,88	18,87										
Llibres infantils	276	238	281	252	258	202	249	274	323	267	223	2843	11,80	32,04										
Ciències	250	129	208	175	234	178	241	118	83	175	264	2053	8,52	23,14										
Literatura	208	180	188	157	195	170	186	223	387	242	184	2320	9,63	28,15										
Subtotal	1005	889	793	718	829	871	882	709	848	831	922	8873												
Per classes																								
En la Biblioteca	1005	889	803	718	859	871	882	709	783	821	922	8870	36,80	82,27										
A domicili	85	52	72	54	68	59	68	83	82	62	73	738	3,17	7,73										
Subtotal	1070	721	875	770	928	730	950	792	845	883	995	9599												
Lectors diaris																								
Per sexes																								
Homes	152	83	109	107	129	110	132	78	100	111	147	1258	5,22	36,91										
Dones	284	165	211	204	201	184	218	141	148	158	238	2150	8,92	63,09										
Subtotal	438	248	320	311	330	294	351	219	249	269	383	3408												
Per edats																								
Fins 14 anys	193	104	145	180	187	183	157	118	128	122	190	1638	1,30	48,08										
Majors de 14 anys	243	144	175	151	183	141	194	101	120	145	193	1770	1,14	51,94										
Subtotal	438	248	320	311	330	294	351	219	249	267	383	3408												

Dies comptabilitzats per romandre oberta:

241

S'ha dit que...

... durant es mes de novembre es trobaren esclata-sangs a balquena. Qualcú va presumir en excés, assegurant haver-ne trobat quilos i quilos.

... fa més de dotze anys que inauguràvem aquesta secció –era pel setembre de 1981– i aleshores ja dèiem que a Montuiri no volem es fems de tota Mallorca, quan sols es parlava d'instalar aquí una planta transformadora. Sembla mentida que després de tants d'anys aquest problema encara no s'hagi sol·lucionat.

... sa joventut de Montuiri s'ha alegrat de sa reobertura d'ICS. Diuen que ho ha agafat una empresa de força. Ara es clients no hauran d'anar

a fora poble, i es perills, a sa sortida, damunt sa carretera, seran més petits. Per això es pares ja ho toleraran més.

... no tots es joves aniran sempre a aquesta discoteca. Se n'han sentit que deien: "Així tendrem més per triar".

... va gaudir tant, s'auditori des concert de sa Coral de la Universitat, que se sentí gent, a sa sortida, que deia: no sols es mereixen un 10, sinó un 20.

... per sa inauguració de sa nova central telefònica es féu tan poc renou i es fet s'havia difús tan poc, que ni tan sols es de més prop se'n temeren.

... sa recaptació d'imposts a s'Ajuntament, es mes passat, va anar bé. Però encara hi haurà contribuents que els hauran de cercar, per pagar-los.

... a ses acusacions des PSM ara replica batle. Cadascú vol que se sàpiquen ses coses a sa seva manera.

... hi ha montuïrers que presumeixen de fer vi millor que es que venen embotellat i de marca. Sempre n'hi ha hagut de pretenciosos: "lo seu sempre es lo millor".

... un, aquest, Salomó s'alegra quan es comprova que qualcú fa cas a determinades coses de ses que se diuen tant en aquesta secció com a altres de **Bona Pau**. I sobretot si se reconeix sa tasca i sa repercussió d'allò que es difon.

... ni aquest any que acabam ni es que encara viurem, hem de perdre es bon humor. Sobretot en es moment de desitjar **Bon Nadal i molts d'anys!**

Salomó

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Un "Dia des Puig"

Pels anys 50 els balls folklòrics adquiriren una gran revelància. Un bon grup de joves n'anaren a aprendre, i després, quan se celebrava qualche festeta, sortien a rotle; com és el cas d'aquest any, el dia de la "Festa des Puig". Allà oferiren els balls de pagès que sabien, en Toni "Roegó", na Francisca de Cas Secretari, na Catalina i na Margalida "Solandera", "Sa Rossa" i na Maria "Reus". Darrera i al costat del grup, també es destrien algunes cares conegudes, contemplant els dansadors.

El batle a tots els montuïrers

Vull dirigir-me a tots vosaltres per fer un repàs general de les obres dutes a terme per a q u e s t Ajuntament, i de la situació actual municipal.

Urbanisme

En el tema urbanístic s'han realitzat diverses modificacions puntals de les normes subsidiàries per a un millor funcionament urbanístic. Des d'un principi ens proposarem recolzar al màxim les noves indústries que volguessin implantar-se al nostre municipi, la qual cosa era difícil perquè havíem perdut el tren de 8 anys; ja que, com recordareu, la col·lició que abans governava era tossuda a atorgar permisos perquè s'instal·lassin les indústries; però nosaltres creïem i seguim creient que la carretera de Palma a Manacor és una font d'ingressos i llocs de feina necessari per al nostre poble, i començam ara a aconseguir-ho.

Durant aquests darrers 6 anys s'han i s'estan construint tres restaurants, una fàbrica de pell, una gasolinera, una discoteca, una fàbrica de material de construcció, una fàbrica de *poliester*. S'ha concedit el permís per a una fàbrica de perles, la qual ens ha comunicat que el mes de gener començaran les obres. I seguim intentant, malgrat la greu crisi econòmica que travessa tot el país, perquè s'instal·lin noves indústries. Estam treballant en això, preparant un canvi de normes subsidiàries, a les quals es contemplarà aquest indret com a zona de serveis.

Seguint en el tema urbanístic, crec que també ha existit un canvi molt important en la concessió de permisos d'obres. El Consistori que jo presidesc sempre ha

tengut molt clar que un dels motors més importants de l'economia passa per l'urbanisme, duent les gestions amb agilitat i eficàcia (malgrat l'oficial, i no particular, oposició dels altres partits).

Gràcies al que he esmentat, els mestres d'obres, els electricistes, els fusters, llanterners, etc., no sofreixen amb tanta intensitat la crisi que pateixen per altres indrets.

Inversions

En el tema d'inversions, durant aquests darrers anys hem realitzat obres necessàries per millorar la qualitat de vida.

S'ha comprat l'edifici de Ca Ses Monges. S'han realitzades les obres de la residència, les quals estam a punt d'acabar, amb l'ampliació del menjador. La construcció de dos pous per a la conducció de les aigües residuals a un sol punt per tal d'eliminar els focus de contaminació. La perforació d'un pou d'aigua potable a totes les vivendes.

La construcció de dues aules per a pre-escolar en el Col·legi "Joan Mas I Verd". L'a il·luminació i adob de la voravia que va al cementeri, així com la il·luminació del mateix cementeri. L'ampliació i nova dotació del mobiliari de la biblioteca.

L'adaptació de tres sales per a l'Escola de Música a l'edifici de l'Ajuntament.

La construcció de nous vestuaris al camp municipal de futbol. La construcció de la piscina semi-olímpica i d'aprenentatge.

La construcció del bar i la il·luminació del camp de futbol, i diverses reformes necessàries i importants al mateix recinte esportiu.

La il·luminació i pavimentació de la pista poliesportiva d'Es Dau.

La construcció de l'edifici de la Creu Roja.

I altres obres més petites, però necessàries.

Hem posat en marxa els serveis d'assistència social i d'ajuda a domicili.

Estam a punt de començar l'asfaltat de camins, l'adecentament de l'entrada a Montuïri pel camp de futbol. La conducció de l'aigua potable a totes les vivendes. L'ampliació del cementeri. Reformes al Col·legi Públic (canvi de portes, vidres, electricitat, etc.)

Cara al futur

La nostra política és sempre mirant cap al futur, amb el sentiment de fer un Montuïri modern, viu i en creixement. Treballam per millorar la qualitat de vida; per això hem realitzat totes aquestes obres, tenint en compte que el nostre és un dels municipis en el qual els seus habitants paguem menys impostos (Veure *Diario de Mallorca*, diumenge 14 de novembre de 1993).

Desitjam aclarir també que l'Ajuntament de Montuïri, des que governa el Partit Popular, mai ha hagut de demanar cap préstec bancari.

Al llarg d'aquests anys la nostra acció ha anat encaminada fonamentalment a aconseguir que el nostre poble avanci; i el primer que havíem d'aconseguir era acabar amb les baralles polítiques que només duen al separatisme. Nosaltres hem treballat per als montuïrers, per tots, fora distincions.

En el pròxim número del mes que ve hi haurà un suplement municipal en el qual s'hi reflectiran totes les despeses que s'han realitzat l'any 1993, així com les llicències d'obres i altres informacions d'interès general.

Per acabar vull recordar a tots els montuïrers que estic a la seva disposició per qualsevol informació que es necessiti i disposat a escoltar les suggerències que se'm vulguin fer.

Esperant que passeu una bona fira, i més endavat, amb felicitat, les festes de Nadal i Any Nou, queda, com sempre, a la vostra disposició.

Joan Antoni Ramonell i Amengual
Batle de Montuïri

El batle de Montuïri i tot el Consistori desitgen a tots els montuïrers unes bones festes de Nadal i un feliç 1994

Inaugurada la nova central telefònica, de tecnologia digital

El passat 16 de novembre es va inaugurar la nova central telefònica instal·lada en Es Dau, dotada d'un equip *Ericsson* RSS, de tecnologia digital i característiques modulars, amb una capacitat de 2.048 línies, amb la qual cosa es podrà atendre la demanda actual i a mitjà terme. Es posaran en servei, inicialment, 160 línies més i així romandran ateses totes les sol·licituds de telèfon a Montuïri.

A la inauguració hi eren presents, entre altres, el president del CIM, el batle de Montuïri, alguns regidors i alts càrrecs de Telefònica, entre ells el director provincial, Demetrio Ortega, els tres subdirectors i altre personal qualificat.

Per als qui els agrada recordar dades històriques direm que l'any 1973 la central de Montuïri era d'una capacitat de 200 línies. L'any 1979, se n'ampliaren 100, l'any 1984, 200 més i així arribarem a les 500. El 1989, altres 200, essent així de 700 en el moment d'aquesta inauguració.

Ara, aquesta nova central disposa de dos sistemes de línies d'entrada/sortida de 2 megabits, els quals, per la seva constitució tècnica, comporten fins a 60 conversacions simultànies. La tecnologia digital d'aquesta central permet comptar amb el servei de desviació de cridades, conferències a tres, cridada d'espera, i altres. Per poder posar en marxa aquesta central s'hi han invertit aproximadament 49 milions de pessetes.

Esclata-sangs

Es pot dir que aquest passat novembre ha estat el mes i l'any d'esclata-sangs. Molts de montuïrers, per poc cercadors que fossin, en trobaren en quantitat i tornaren gojosos amb els paners plens.

El cafè Can Tomeu ha tancat

A principis del passat novembre el popular i antic cafè-taverna Can Tomeu, del carrer del Pujol, ha tancat. Segons informacions, ha adquirit el local Albert González, amb la intenció de convertir-lo en gimnàs.

Nous arxiprests

Dos capellans montuïrers han estat nomenats arxiprests: En Baltasar Amengual, actualment rector de

Calonge, serà el titular de l'arxiprestat de Felanitx, i Sebastià Miralles, rector d'El Terreno, regirà l'arxiprestat d'El Terreno.

ICS i Ràdio Murta reemprenen

Després d'haver romàs tancats per espai de mesos, la discoteca ICS i Ràdio Murta, a mitjan novembre passat han tornat reprendre les seves activitats. Sembla que un i altra amb més empena.

Casal d'hivern en el Puig

El passat 11 de novembre el Grup d'Esplai de Mallorca (GEDEM) va inaugurar el casal d'hivern en el Puig de Sant Miquel, on hi ha les instal·lacions per a excursionistes.

35 milions per a l'ordenació de l'urbanisme en el Pla

El passat 3 de novembre es va firmar a Ciutat el conveni entre la Mancomunitat des Pla i els organismes autonòmics competents, mitjançant el qual aquesta rebrà una aportació econòmica de 35 milions de pessetes amb l'objectiu primordial d'establir uns criteris comuns de cara al futur desenvolupament econòmic i social dels municipis de la comarca, entre els que hi ha Montuïri.

La nova central roman instal·lada en un edifici expressament construït, a l'acabament de l'avinguda Es Dau

La zona de serveis de la carretera, en marxa

Els costats de la carretera de Palma-Manacor poc a poc van canviant de fessomia. Tothom sap que per aquells indrets s'hi establí la gasolinera "Ses Jardines", la discoteca ICS, els bars-restaurants "Es Creurs", "Es Cantó" i, encara que un poc més enfora, "Cas Carboner" i "Son Bascós". Idò bé, en aquests moments s'hi construeix la factoria-tenda "Munper", dedicada a pells, just davant la benzínera. Aquesta nova factoria tindrà una extensió d'uns 15.000 metres quadrats i es dedicarà exclusivament a la venda d'articles relacionats amb la pell. Inclourà també cafeteria, pàrquing, jardins... i es preveu que la inauguració sia devers Pasqua de 1994.

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster cronógrafo de calendario con indicador de fecha y cristal de safiro arrojable en oro de 18 quilates, brújula o acero. Sumergible hasta 30 m. Swatch made since 1848.

Ω
OMEGA
The sign of excellence.

AGENTE OFICIAL

JOYERIA
Fermin
MANACOR · PORTO CRISTO · CALA MILLOP

Margalida Nicolau Pocoví

Nova subdirectora de la Banda de Música

Una al.lota jove amb un brillant futur musical per endavant

A Montuïri hi ha joves amb ganes de fer feina, amb ganes d'ampliar els seus coneixements, amb ganes d'ajudar, i de tirar endavant múltiples activitats ja siguin de tipus socio-cultural, religiós, esportiu...

Per això creim que aquests joves s'han de donar a conèixer, així la gent del nostre poble podrà adonar-se'n i valorar d'una manera millor el que els espera a les generacions més tendres de la vila.

Un exemple bastant notable d'aquest tipus de jovent és na Margalida Nicolau Pocoví, aquesta al.lota montuïrera de 19 anys que dia 21 del passat mes de novembre es va presentar com a subdirectora de la Banda de Música de Montuïri, càrrec de bastant responsabilitat, i que debutà per primer cop el dia de Santa Cecília, patrona de la música, en un concert ofert a l'església per la banda de Montuïri.

En realitat la seva funció serà més que res la de substituir l'actual director Pere Miralles en cas de que aquest no pugui assistir. A més, segons els estatuts de la Banda, aquesta toca estar dotada d'un subdirector, en aquest cas subdirectora, càrrec que actualment correspon a na Margalida Nicolau.

— Per arribar al nivell on estàs tu, es segur que hauràs hagut d'estudiar molt i molt de temps. Com t'iniçies al món de la música i quins són els teus estudis musicals Margalida?

—Va començar un professor a les escoles a donar classes de solfeig i jo tenia un grup d'amigues que hi anaven. Varen esser elles les que m'animaren a introduir-me al món de la música, i en especial la meva cosina, na Maria Francisca. Jo només tenia 10 anys i de llavors ençà he fet els 5 cursos de solfeig, els 2 de cant coral, 3 de saxofon i ara faig una preparació per tocar el piano i primer d'harmonia a Felanitx, ja que a Montuïri no hi ha professor. Primer vaig començar a estudiar solfeig amb en Biel Bauzá i llavors ja vaig seguir amb na Margalida Vaquer, en Ferrà Vaquer, n'Onofre, en Pere Siquier, na Francisca Bauzá i ara en Pep Prohens. En general

"A la primera actuació estava molt nerviosa"

estic molt contenta de tots perquè gràcies a ells i als meus pares he pogut arribar aquí on som.

— Per tal de ser director és necessari complir cap tipus de requisit, s'ha de fer cap curs per especialitzar-se o ho pot ser qualsevol que tengui coneixements musicals una mica elevats?

—Esser director requereix molts d'estudis, però no sé exactament quins, també l'experiència depèn molt per a una bona direcció. Hi ha també cursos de formació per a futurs directors, ja que esser director és també una carrera. Per tant no pot ser director qualsevol, fan falta molts d'estudis. Jo no tenc ni molt manco els estudis necessaris per poder

dur una banda endavant i per això tindrè el càrrec de subdirectora. El que sí crec que hi fa molt és l'interès i la voluntat.

—Com així t'ha tocat a tu ser la subdirectora de la banda?, t'han elegit o ha estat una decisió pròpia?

—Segons els estatuts, la banda precisava d'un subdirector, abans de res el director ho demanà a en Biel Serra, però ell rebutjà el càrrec i a partir d'aquí a una Assemblea Extraordinària de la Banda s'elegí un nou subdirector. Es podien presentar voluntaris però va faltar el coratge entre els músics i jo vaig pensar de presentar-m'hi. La meua decisió fou aprovada primer pel director i després pels músics. Jo tenia una gran il·lusió de ser-ho i desitjava ampliar els meus coneixements culturals. Esper que així sia per molts d'anys.

— Quan fou la teua primera direcció de la banda davant un públic? Quedares satisfeta de la resposta de la gent que va assistir la teua primera actuació?

—La meua primera actuació fou el dia de Santa Cecília, patrona de la música, al concert que va oferir la banda a l'església. Vaig dirigir una peça anomenada "Danzas Húngaras" i per acabar, l'Himne de Montuïri. Cal remarcar la favorable acollida per part del públic assistent. Com és de suposar la meua pri-

Casa
SAMPOL

SEBASTIANA SAMPOL MAYOL

IL·LUMINACIÓ DECORATIVA
LÀMPADES INTEMPÈRIE
PANTALLES
"APLIQUES"
REGALS
ARTICLES DECORACIÓ

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Telf. 72 67 78

PALMA de MALLORCA

mera direcció es basà amb els nervis, però crec que amb la pràctica aquests aniran desapareixent.

- Però la feina d'un director és molt complexa, no és així Margalida?, quina és la verdadera feina d'un subdirector?

-La feina d'un director no és tan sols estar damunt la tarima amb la batuta a la mà, hi ha moltes feines com són les d'organitzar els papers de cada músic, fer-ne de nous, encarregar-se de mantenir un cert ordre i una certa disciplina dins la banda; per tant la feina de director suposa molts d'enfrontaments entre les diferents idees que puguin tenir els músics, però conjuntament ens desfeim un poc per aconseguir tot el que nosaltres desitjam: sentir la música. La meua feina a partir d'ara serà ajudar a les tasques del director i començar a dirigir alguna peça molt, molt fàcil.

- Què n'opines de la banda de música actual, et sembla que els músics estan formats completament?, i l'edat que tenen, és l'adequada?

-Pel que fa a l'edat no té res a veure amb els sabers. Mai no creuré que una persona està completament formada, tothom pot arribar a saber més, però així com som funcionam molt bé i no ens podem queixar.

- Existeix cap tipus de problemàtica dins la banda, ja sigui de tipus econòmic, de convivència entre els membres...?

-El principal problema és l'incompliment dels assajos, fins al punt de la crispació d'en Pere Miralles, ja que d'aquesta manera no es pot rendir com tocaria. Però crec que els problemes són pocs, més que res pens que tots formam un bon grup.

- Creus que li espera un bon futur a la banda de música de Montuïri?

-Crec que tots els músics sabem que el nostre director es desfà per la banda, hi dedica una gran quantitat de temps i esforç, però arribarà un dia que ell ens haurà de deixar i després ens veurem sotmesos a pagar un director que vendrà a estar amb nosaltres pels doblers, cosa que no passa amb l'actual. Ell és només com un músic i en canvi té les responsabilitats més grosses que els altres, però ho fa perquè estima la música, i això és d'admirar!

- Quina edat creus tu que és la ideal per iniciar-se a l'estudi de la música?

"La música és una manera d'interpretar els sentiments d'una persona"

-Més que dir una edat determinada per començar els estudis de la música, crec que s'ha de introduir el nin a viure la música, encara que no es practiqui a una escola. És a dir, crear dins la família un ambient favorable per desenvolupar la música (cançons infantils i populars, ritmes...). Els pares haurien de ser els primers en inculcar-ho, tot seguit s'hauria de practicar la música al parvulari

- I ja per acabar, que aconsellaries als músics joves i als que ja comencen

l'estudi de la música?

-Que sàpiguen que la música és una manera de interpretar els sentiments d'una persona i que després de fer o escoltar música se sent molt bé, val la pena provar-ho. Petits músics! teniu en compte que la música és un do, no deixeu que desapareixi, profunditzau-hi.

Un bon exemple a seguir, el de na Margalida. Decidida a treballar pel que estima i sent: la música; i no només això sinó que també per la banda i pel poble de Montuïri. Per part nostra només ens queda donar-li l'enhonorabona i desitjar-li sort i molt d'èxit.

Antoni Mesquida Llinàs

Servei Nòmines

Estan fent les compres a Istanbul...

...perquè tenen la nòmina a "la Caixa"

Ara, "la Caixa" li ofereix l'oportunitat de gaudir d'unes fantàstiques vacances. Perquè en domiciliar la nòmina per mitjà d'una de les nostres ofertes, vostè pot guanyar un fantàstic viatge i triar allò que s'estimi més: anar a passejar pels carrers de Londres, anar a comprar a Istanbul o a esquiar als Alps.

A més, si té la nòmina en una Llibreta Estrella, vostè disposa dels millors avantatges:

- Crèdit fins a deu vegades el sou que guanya
- Interès creixent
- Grans avantatges fiscals
- Crèdits per a l'habitatge en les millors condicions
- Lliurament immediat de targetes de crèdit

• Assegurança d'accidents* gratuïta d'un milió de pessetes, i molts avantges més.

Vegi a "la Caixa", i li explicarem detalladament com pot arribar molt lluny amb la nòmina.

*Contractada amb Seguritat, S.A.

Bartomeu Mayol Gomila "Rua"

Arribà a tenir una de les millors fàbriques de ciment armat de Mallorca

Caçador des de sempre, amb el seu ca devora, feliç dins la garriga

Quan s'allarga la conversa amb ell, succeeix com en moltes persones de la seva nostra edat: derivam cap al passat. Delicat de salut, com es troba actualment, li agrada recordar els anys de la seva joventut. Un cert cansament, una amargura profunda el domina sovint. Té l'aire un poc llunyà, com si els seus pensaments volassin molt enfora. Al llarg de la conversa —que no ve a un quart-sol desprendre's d'ell una nota d'humor subtil i lleugerament irònica, el qual ens descobreix l'amargura de l'home que es vol riure de les seves pròpies penes.

En tot quan hem dit abans, afable i generós cent per cent. Un vell amic. Un bon amic.

La descripció anterior correspon a Bartomeu Mayol Gomila. Té 66 anys, els seus pares havien emigrat a Cuba i ell nasqué allà, precisament en el poble de Marianao, el 26 de juny de 1927.

Té una germana, na Joana Aina. Un fill, en Jaume, i dues filles, Joana i Antònia. El 9 d'agost de 1951 es casà amb na Paula Mora Mas.

Asseguts amb ell dins una sala d'estar del seu domicili, es respira la quietud d'un diumenge horabaixa, en què un sol peverós, que es vol pondre, ens observa per les finestres mig obertes.

Na Paula, la seva dona, feinejant, va i ve per la casa seient-se qualque estona amb nosaltres.

—Digués-me, Tomeu, on aprengueres les primeres lletres?

—A Ca Ses Monges. Record encara molt bé els noms de les monges que m'ensenyaven: Sor Bassília i Sor Margalida. Després vaig anar a l'Escola Pública amb don Bartomeu Mir i don Sebastià Perelló. Amb donya Jerònia Juan vaig fer fins a tercer de batxiller i més tard també vaig anar a classe a l'"Academia Mayol" de Palma.

—Ens equivocam si suposam que la teva gran afició ha estat la caça?

El nostre interlocutor està rient quan contesta.

—No es cap secret per a ningú. Tots els qui em coneixen saben la meva afició

per aquest esport.

—Com definiries el caçador model?

Ens dóna la cara afilant la mirada quan respon.

—El caçador ha d'esser molt observador. Ha de saber veure el més ràpidament possible les petjades dels animals, la fressa. Els bons caçadors tenen un instint que els duu on està la caça. Tenen bon tremp. No desapareixen en va. Un temps els caçadors quan la peça no s'alçava bé, no desapareixien. Avui, anant per la garriga, a vegades sembla que estàs enmig d'un camp de batalla. Tiren a qualsevol cosa que es mogui. Hi ha molts d'"escoperts". Que consti que no em consider més que un caçador corrent. La meva gran afició, quan estava permès, era la caça de tords amb lloses i rateres.

—Quina ha estat la caçada més esplèndida que has aconseguit amb

aquest darrer sistema?

—En aquesta ocasió, amb en Valentí, un amic que tenia i que fa temps va morir, duguérem més de 50 tords i passaren de 100 els petits. Com aquesta caçada no en férem pus.

—I en quant a la caça amb escopeta, com t'anava?

Contesta en to de broma.

—Això era elàstic. Record que una vegada amb 13 tirs vaig dur 13 guàtleres. El sendemà amb els mateixos dispars, només 3 guàtleres...

Na Paula, la seva dona, que en aquell moment s'acabava de seure devora en Tomeu, l'interromp dient:

—I qualque vegada un "frare".

Els tres reïm. Després divagam uns moments cap a altres assumptes.

—Has tingut molts de cans durant la teva època de caçador?

—Més de 30, segur; però només tres de bons.

—Què se'n pot pagar d'un bon ca?

—Un bon ca no té preu. Un caçador que té un ca avingut, malgrat vagi curt de dobles, no el vendrà. El ca és un animal feel. Sempre et fa cas i li agrada esser correspost.

—Què opines, com hem dit abans, d'aquest trons d'escopeta que se solen sentir amb freqüència dins la garriga no vedada, en temps d'esclata-sangs?

—El caçador no ha d'anar a caçar mai allà on hi cerquen esclata-sangs. Per dos motius: primer, perquè pot ferir alguna persona, i segon, aquí on hi ha gent no hi ha caça.

Ha estat rotund amb aquestes afirmacions.

—Passant altra volta als tords. No et sembla que amb tantes escopetes que els esperen a la seva arribada pot succeir que amb el temps canvïn la ruta i destí d'emigració?

—Exactament. Pens de la mateixa manera. Hi ha el perill que passin de llarg cap al Marroc. La nova data d'obertura per a la caça, per a mi és un encert.

—Si et sembla, canviarem d'assumpte.

Tu vares esser un dels "pioners" en la fabricació a gran escala del ciment armat i pretensat a Montuïri. Com t'iniçies en aquest negoci?

La seva rialla, quan contesta, és de circumstàncies. Recorda una època d'activitat i il·lusió.

—És una història que començà fa molts d'anys. Abans d'incorporar-me al servei militar feia feina amb en Gabriel Mayol "Xiu", a l'hostal. Fèiem rajoles, "bovedilles" i tot quant estava relacionat amb la construcció. Cada dia fèiem dues o tres bigues de ciment armat. Poca cosa. Amb mi hi feia feina també en Toni "Terric", el teu tio. Jo guanyava 12 pesetes diàries. El sistema de llavors era molt senzill: una armadura de vergues de ferro dins un molle de fusta. L'omplíem, el sacsàvem a la mala i ho deixàvem eixugar.

Es retura uns moments.

—Això fou al principi. Però la gran producció de pretensat, quan començà?

—En això vaig. Després d'haver treballat amb en Biel "Xiu" una sèrie d'anys, em vaig independitzar. Juntament amb el tio Mateu ens instal·làrem a un solar del carrer de Palma. El volum de feina i els ancàrrecs eren cada dia més nombrosos. Decidírem adoptar un sistema més modern i eficaç de producció, i adoptàrem el sistema "RAY" de pretensat. En aquells temps fou una revolució. En Palerm de Porreres i nosaltres fórem dels primers de Mallorca que adoptàrem el nou sistema. Érem a la darrera dels anys 50 i entràvem ràpidament dins els 60 en el "Boom" de la construcció. L'època daurada del pretensat, els bons anys...

Els ulls del nostre interlocutor brillen recordant l'activitat d'aquell passat.

—Dins Montuïri —continua— hi va arribar a haver tres fàbriques de pretensat els anys 60, i se'n posaren més.

Quedam en silenci uns moments.

—A què es deu, segons tu, que en pocs anys hagin desaparegut totes o quasi totes les fàbriques de pretensat del nostre poble?

—Hi ha unes quantes causes. En primer lloc els nous constructors no tenien la serietat que corresponia, econòmicament parlant. A més, es posaren per tot arreu noves fàbriques. Tots els fabricants de pretensat renovaren la maquinària canviant-la per altra més moderna i de més

producció. A la fi, la competència ens feia a tots la vida més difícil cada dia. Avui, dues fàbriques com la d'en Palerm poden donar abast a quasi tota Mallorca. Com poden subsistir els altres?

—Passem a altres temes més variats. Quin és el fet que t'ha quedat més gravat del temps de la teva joventut?

Està uns instants a contestar.

—El canvi que ha sofert el tracte entre nosaltres. Opín que abans, la gent, tots nosaltres, érem més comunicatius, més oberts uns als altres. Avui ens feim més "es rollo de sa cova". Llavors ens portàvem com una gran família i deixàvem la clau al pany. Érem confiats.

—Persones que ja no hi són i aprecia- ves?

—Els metges don Florentino Andreu i don Joan Oliver, en Biel "Llofriú" i, sobretot, en Pep de Ca s'Hortolà, amb qui m'unia una gran amistat.

—Dins un altre ordre de coses, què manca a Montuïri?

—Jo diria que una unió més estreta entre tots.

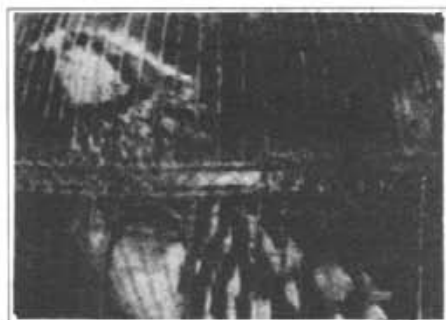
—Què ens sobra?

—Al poble, no ho sé; a mi em sobren 30 anys.

Vet ací una de les sortides humorístiques de les què està proveït en Tomeu. La seva esposa, na Paula, devora ell, no podia contenir les rialles. Dins el bon humor pasàrem a altres temes.

—Què enyores del passat?

—Senzillament, com molts, la joventut... els amics que ens deixaren, perquè

varen morir, i també l'activitat que desenvolupava als meus millors anys.

—Com passaves els diumenges, de jove?

Na Paula i en Tomeu es miren als ulls. Tenen el mateix pensament. Contesta ella.

—Anàvem al cinema, al passeig de l'estació i, sobretot, a les berbenes que podíem. Era un temps feliç. L'època millor de la nostra vida.

Hi ha una nota nostàlgica, amb un deix lleuger de una certa melancolia en aquesta resposta.

—Com veus, Tomeu, el futur del nostre poble?

La seva cara s'ha posat molt seriosa.

—Molt gris. No hi ha feina, i això és un mal molt gros, en especial per a les generacions joves que puguen.

Ens acomiadam del matrimoni. L'entrevistador, que els coneix de tota la vida, sempre ha admirat la seva enteresa davant els cops que els ha donat la vida. En ells s'hi destaca el seu tracte càlid i la seva afabilitat en qualsevol circumstància.

Miquel Martorell Arbona

Bàrbara - Art

Decoració mallorquina

C/ Duzay, 10 - Telf. 64 72 41 07260 Porreres

Sa Fira: una altra edició

Degut a la "mostra de sa perdiu", de cada any és més participada

Com molta de gent encara recorda, fa 14 anys, era dia 8 de desembre de 1979, es va celebrar a Montuïri la "I Fira i mostra de sa perdiu a Mallorca", i a l'any següent es féu que aquesta mostra coincidís amb la "Fira Artesanal i Ramadera". I de llavors ençà i amb molta assistència de públic i notable participació, cada any ha anat prenent força.

Avui es pot dir que la nostra Fira té dins Mallorca una ferma personalitat, ja que a més de la "Mostra de sa Perdiu" —certamen que acull multitud d'aficionats que aquí es desplacen de tota l'illa— aquest primer diumenge de desembre podem contemplar a Montuïri diferents exposicions pictòriques i d'artesanía, mostra d'ovelles i altre bestiar, desfilada i concurs de cans de diferents races, mostra i venda de vehicles i maquinària agrícola... una fira que té per a molts, grans al·licients.

Enguany la "Fira de sa Perdiu" arriba a la XV edició. De cada any hi ha més participació; gent jove que se sent motivada, gràcies que anualment ha anat evolucionant. No debades la Societat de Caçadors s'ha esforçat per potenciar-la, innovar-la i donar-li prestigi a fi que continuï conservant aquella solera que ja té adquirida des d'anys enrera.

Per als caçadors, per altra part, és una llàstima que la "I Fira de caça", que es va organitzar fa cinc anys, no hagi tengut continuïtat. És ver que a l'Ajuntament li va costar pocs doblers, però també és cert que en l'aspecte econòmic va suposar un cost tan elevat que Montuïri no el pot suportar. Perquè pugui celebrar-se la II encara no ha arribat l'hora, però amb l'empenta de la nostra Societat de Caçadors i el patrocini de determinades firmes, qualche dia serà realitat.

O.Arbona

5 deser

**Fira agrícola, a
XV MOSTR.**

IRA

e de 1993
sanal i ramadera
E SA PERDIU

Programa
Fira de Montuïri
XV Mostra de Sa Perdiu

5 de desembre de 1993

Els actes començaran a les 9 del matí

A la Plaça Major

Inici de la inscripció per a la perdiu i xibiu
A partir de les 10, els jutges començaran a valorar les perdis i puntuar segons el seu plomatge.
(Les perdis amb millor puntuació seran seleccionades per passar al "parat simulacre")

A la pista d'Es Dau

La "Societat Canina de Mallorca" farà una exposició concurs amb la participació de totes les races canines.

A la pista d'Es Dau

El "Club Espanyol de Ca Rater" tindrà la seva IV trobada a Montuïri. Per a participar-hi hi estan convidats tots els qui vulguin.

A l'Avinguda d'Es Dau

La "Cooperativa Agrícola de Montuïri" presentarà una mostra i venda d'ovelles.

A l'Avinguda d'Es Dau

La "Cooperativa Agrícola del Camp Mallorquí" farà una exposició dels seus productes.

El Conseller de Cultura, Educació i Esports explica l'encontre amb el Ministre d'Educació i Ciència

Segons Bartomeu Rotger, el traspàs de competències educatives és imminent

El conseller de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, Bartomeu Rotger, es va entrevistar el passat 22 de setembre amb el ministre d'Educació i Ciència de l'Estat espanyol, Gustavo Pérez Perreira.

Aquesta entrevista va tenir caràcter protocolari, com una primera presa de contacte entre el màxim responsable d'educació, de l'Estat espanyol, i el de la Comunitat Autònoma Balear, però el conseller aprofità l'oportunitat per abordar temes concrets com l'acceleració del traspàs de competències educatives i la construcció del nou conservatori de música.

—Senyor conseller: quina valoració feis a l'entrevista mantinguda amb el ministre d'Educació?

—Estic molt satisfet d'aquest encontre; el ministre ha mostrat una actitud positiva i cordial, plasmada en una gran receptivitat i una clara disposició a concretar les coses, encara que amb prudència i rigor.

—Sens dubte, uns dels temes tractats més importants ha estat el del traspàs de les competències educatives, quines han estat les vostres peticions i a quins nous acords heu arribat?

—La proposta principal feta al ministre ha estat l'acceleració del traspàs de les competències educatives, amb l'objectiu que en el període d'un any, el Govern Balear pugui disposar de les competències sobre la UIB. El que significaria guanyar un any respecte a l'acordat en el pacte autonòmic, i en dos o tres anys, tenir les competències de la resta del sistema educatiu, pel qual ja hem fet estudis de finançament i estam preparats per acollir-les.

El ministre ha comprès que, encara que sigui un tema d'estat, les Illes Balears tenen una tradició i una llengua molt concretes, però no serà una autèntica autonomia fins que no pugui gestionar-se el seu sistema educatiu i que si bé acceptam la LOGSE, el nostre sistema educatiu s'ha de tenir en compte.

Amb aquesta finalitat, i en un clima de confiança recíproca, vàrem acordar institucionalitzar converses periòdiques en-

El Conseller sortí satisfet de l'entrevista amb el Ministre

tre representants del Ministeri i de la Conselleria, tant per concretar els terminis de la cessió de les competències com per altres qüestions com són educació d'adults, la formació del professorat i l'adequació de la delegació del MEC a les estructures de la Comunitat Autònoma.

Així, el primer encontre, que comptarà amb la participació del director general d'Educació de la Conselleria, Bartomeu Casasnovas, tindrà lloc per primera vegada cap a finals d'octubre, a fi d'establir les converses prèvies per preparar les transferències.

—Un altre dels temes plantejats va ser la construcció d'un nou conservatori. Hi haurà cooperació per part del Ministeri en aquest projecte?

—Al ministre li vaig explicar la urgència per aconseguir la transferència immediata del Conservatori de Música i Dansa i de la xarxa d'escoles de música, de les quals la Comunitat Autònoma només té la gestió, com la necessitat de la construcció d'un nou conservatori.

A les Balears som pioners a tenir un nou Conservatori que funciona gràcies a la col·laboració de tres institucions com són la Conselleria, el CIM i l'Ajuntament de Palma, que ha cedit un solar per a la construcció del nou centre de forma-

ció. Precisament per al finançament de les obres de construcció d'aquest nou edifici, que serà el primer en tot l'Estat Espanyol que compleixi les normes de reforma musical, vaig sol·licitar al ministre la col·laboració del MEC, amb l'aportació de 500 milions de pessetes, a la qual cosa el ministre es va comprometre a respondre ben aviat.

—Com a conseller d'Educació de la Comunitat Autònoma, quin ha estat el missatge principal que ha volgut deixar clar el Ministeri?

—El missatge més important que vaig voler deixar clar al ministre és la necessitat que el Govern Central cedeixi les competències educatives al més aviat possible al Govern Balear, per poder treballar des d'aquesta Conselleria i aconseguir una educació de qualitat i adaptada a les necessitats de la nostra Comunitat. Hem de tenir les competències, acceptam la LOGSE, però amb unes connotacions distintes, com a conseqüència de les peculiaritats pròpies de la nostra comunitat, que la fan tan diferent de la resta de l'Estat, i tenint en compte el nostre model educatiu, elaborat des de fa sis anys.

(Remès per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports)

Francesc Arbona Roca "Masseno"

Quasi 30 anys exercint de Guàrdia Civil fora de Montuïri, mai perdé el contacte amb la vila

Hi ha persones, la vida de les quals ha passat desapercebuda a la majoria de gent. Són aquells que d'una manera particular s'han esforçat per complir els seus deures i la petjada que han deixat ha estat fortament marcada per haver fet allò que els corresponia en cada moment, sense preocupar-se massa dels altres i oblidant-se sobretot del que puguin pensar o dir d'ells.

En certa manera el meu pare, Francesc Arbona Roca "Masseno", fou així; tant durant la seva joventut i vellesa, viscuda a la vila, com al llarg de la plenitud de la vida professional exercida fora del nostre poble.

Era fill d'Onofre Arbona Servera "Masseno" i de Joana Aina Roca Jaume "Jordà", ben coneguts per la gent del seu temps, encara que la seva padrina paterna era de Porreres i la matema, de Sant Joan.

La llar dels pares de Francesc no tenia cap aspecte singular, era com totes: una família de gent pagesa, conrant exclusivament les poques terres que havien rebut en herència dels seus avantpassats o alguna que haguessin pogut adquirir o tenien en arrendament. Dos germans del ressenyat, n'Onofre i en Bartomeu, emigraren a Amèrica cap al primer quart d'aquest segle –com també ho feren un bon grapat de montuïrers amb el desig d'assolir millor fortuna– i els altres dos, en Miquel i na Joana Aina, juntament amb ell, romangueren a la vila.

El meu pare hagués estat un pages més, ja que les poques lletres que sabia eren les que va aprendre els primers anys de la seva infància i un poc més anant d'adolescent a escola els vespres amb alguns dels mestres que n'ensenyaven a Montuïri. Però ell va demostrar un fort interès per les lletres i no es conformà amb el que sabia; va aconseguir escriure perfectament i adquirí una cultura mitja, alta pel que en aquell temps s'assolia.

Quan acabà de complir els 21 anys, era el 10 de gener de 1915, ingressà a l'exèrcit per fer el servei militar, a Artilleria. Estava en el quarter de Sant Carles on, moltes vegades, se'l veia amb el llibre en la mà. Fèu el curs i ascendí a

"Cabo". Les lletres li agradaven i una vegada llicenciat es va preparar i el primer de desembre de 1918 va ingressar a la Guàrdia Civil.

Anà destinat a Barcelona. Era de cavalleria i per aquells anys ja va haver d'intervenir pels carrers barcelonins per pacificar els estudiants universitaris que en certes ocasions feien manifestacions contra de quelcom.

Aquella vida, però, en un principi no el va satisfer i el primer de gener de 1920 va rescindir el compromís amb la Guàrdia Civil; i ja el tenim de bell nou a Montuïri. Aquí tornà a fer feina al camp, però tampoc li agradava del tot la vida pagesa. Mentrestant es va casar amb na Catalina Miralles Ferrando "Botet" i al poc temps tornà decidir reingressar a la Guàrdia Civil i ho féu pel setembre d'aquell mateix any. I als pocs mesos fou destinat a Algaida on hi va romandre fins els 8 de febrer de 1935.

Durant aquests anys d'estada a Algaida vàrem néixer els tres fills: el qui subscriu, na Joana i n'Antoni. I el meu pare allà anà desenvolupant els serveis que li pertocaven. Al llarg d'aquest temps de monarquia, primer, i de república, després, se'l va veure sempre feul a l'ordre establert i complint tan bé com va saber, totes les tasques pròpies d'un representant de la justícia.

A principis de 1935 suprimiren la cavalleria de la Guàrdia Civil d'Algaida i el meu pare va haver d'anar-se'n. Era a partir del 8 de febrer d'aquell any quan passà alguns mesos exercint en el Pont d'Inca, fins el 12 de juny següent en què anà destinat a Puigpunyent. Ell ja havia demanat passar a Infanteria i li fou concedit, per allò d'acostar-se a Montuïri.

Mentrestant vengué la guerra civil i ens la passàrem a aquell poble de muntanya. Un lloc tranquil, sense ficar-se en política i sempre disposat a complir el que li manaven els superiors. I com a pare es preocupà molt dels estudis dels seus fills. En plena guerra civil el firmant va haver de començar el batxillerat si bé el va interrompre degut a circumstàncies bèl·liques.

Quasi dos anys després d'acabada la

(Continua a la pàgina següent)

Classes d'anglès

A tots els nivells

Repàs a partir dels 5 anys i adults

Frances Billing Ghurst de Jordà
Mestra d'escola nativa

Plaça Vella, 6

Montuïri

Informació: Telf. 66 52 26

En homenatge de gratitud en el centenari del seu naixement

(Ve de la pàgina anterior)

confrontació, fou concedit a Francesc el destí a Porreres. I a partir del primer de febrer de 1941 anàrem a viure a aquest poble veïnat, on hi exercí els darrers anys de vida professional, ja que es va jubilar el 18 de desembre de 1949. Tant els 8 anys d'exercici a Porreres com els 12 en què havia romàs a Algaida, va estar molt relacionat i en contacte amb Montuïri. Les persones de la vila amb qui hem parlat ens han confirmat que es va distingir per esser una persona recta, complidora del seu deure. Un encara recorda el seu comentari d'alguna de les actuacions que es va veure obligat a fer: denunciava allò que era imprescindible, procurant que l'import de la sanció esdevingués tan senzilla com fos possible.

El desembre del 1949, abans esmentat, tornà per viure definitivament a

Montuïri, gaudint de la jubilació i cuidant un poc les terres que per herència familiar havia rebut el matrimoni. Les persones d'edat encara el recorden damunt un carretet amb una somereta, anant i venint de fora vila; més per entretenir-se que per obtenir qualche avantatge de les terres. I a això ho féu fins que el pes dels anys li ho permeteren. A la darrereria havia perdut molt la visió, l'operaren de cataractes i de despreniment de retina.

Als 83 anys ens deixava definitivament. Era el 15 de setembre de 1977. Havia nascut a Montuïri el 18 de desembre de 1893; ara, per tant, fa cent anys. I això és el que vol ser únicament aquest escrit: una mostra de gratitud d'un fill cap al seu pare en el centenari del seu naixement.

Onofre Arbona

Catalina Miralles "Botet", l'any 1927, amb els dos fills majors, Onofre i Joana, quan encara no havia nascut el petit, Antoni.

Tires verdes

Molt m'ha agradat el poema que, titulat "Camí de Carro", publicà *Bona Pau* al número 488 corresponent al passat mes d'octubre, del qual n'és autora Catalina Sastre Pericàs. He gaudit llegint-lo i recordant com anàvem a fer feina al camp.

Segurament na Catalina es degué inspirar, per escriure aquest poema, tot recordant la seva infància i adolescència, quan devia anar del poble al camp amb el carro o bé passejant a peu amb amigues i amics; cercant caragols o espàrecs, o bé guardant indiots, ja que en el veïnat poble de Lloret (que, com tots sabem, és el poble de na Catalina) anys enrera es criaven molts d'indiots, als quals pasturaven pel camp. Ara, als indiots, els crien i engreien amb pinso a les granges.

Enmig del camí encorbat hi ha herba, dues retxes... comença el poema. Quantes vegades degué passar pel camí, si encara ho conserva dins la memòria! *Camí encorbat...* és que els camins fan com ala de corb, vol dir que no són ben drets, fan corbes, i també a trams, una ginya és més alta que l'altra, i a trams, al revés, la que feia baix, ara fa alt. I entre corbes baixes i altes, mirant al llarg del camí, dona la sensació de les ales d'un corb quan vola. Per tant, els camins sempre són encorbats.

Les retxes verdes corresponen a l'espai que hi ha entre les potades de les bèsties i les ginyes de les rodes de carro, donat

que allà on hi ha ginyes o potades no hi creix herba. Ara quasi no hi ha carros i els camins només fan una retxa d'herba enmig, corresponent a l'espai que hi ha entre les dues rodes dels tractors o cotxes.

El sembrat que creix al costat, fent tires verdes... Com es nota aquí la sensibilitat de na Catalina quan es fixa i es delecta amb les tires verdes del sembrat.

Fan tires verdes els solcs de les faveres i pèsols quan neixen. D'aquí ve que quan en Joan demana a n'en Pere si ja té sembrades les faves, li respon: "Sí, ja fan tira", volent dir que les té nascudes.

Fan tires verdes els solcs de la sembradora quan allò que han sembrat, neix: sigui blat, ordi, civada o qualsevol gra. Si no està sembrat amb la sembradora també es veuen tires i retxes verdes. Allà on ha rebut més nitrat o sulfat amònic, que sempre és més verd, fa tires verdes si hi ha aubellons; fa tires verdes allà on hi ha hagut vinya i durant uns quants anys en el sembrat encara es veu on hi havia la tira de ceps. Certament el sembrat creix fent tires verdes.

Era una pretenció del pagès fer el solc ben dret, a fi que quan el sembrat nasqués fes la tira verda ben dreta. A més de presumir de bon pagès, llavors llauràvem el sembrat i coïem l'herba, i si el solc és dret, fa més bon fer feina (ara tiram her-

bicides i no llauram ni collim l'herba).

Els carros transitant van al camp a conrar, amb les eines portant, fermat, darrera, el ca... resa la segona estrofa del poema. A més de les eines, arada, esterradors, xapetes, galivans, xerrac, etc. també el morrió per a les bèsties, amb faves, civada i garroves i un sac de palla. A més del ca fermat, també duïen la cabra. Ara bé, si cabia dins el carro, la hi havíem de dur, perquè fermada darrera sempre volia espipellar l'herba del camí i estirava la corda amb la qual anava fermada. I si havíem de llaurar amb el parell, també anava fermada darrera l'altra bèstia.

Es veu que passejant pel camí devia topar amb qualche bassiot clar com un mirall. I si hi mirava, la seva figura i els arbres del voltant reflectien al bassiot. Record quan era un bergantell i estàvem a l'edat burral i ens passejàvem amb amics i amigues, ja ens agradava jugar amb al.lotes; i si vèiem un bassiot clar fèiem d'alguna manera que les al.lotes s'hi mirassin. I era per mirar davall la falda o vestit les cuixes reflectides al bassiot; que llavors, quan se n'adonaven, d'allò que miraven, solia acabar amb esquitxos i una mica d'enfadament per haver sollat el vestit o falda.

Els carros circulaven poc a poc i a penes embullaven els bassiot. Ara, els tractors, amb les rodes amples i grosses,>>>

Tercera Edat

Activitats de novembre

Excursió

Una altra excursió, tot i aprofitant una mostra comercial, tengué lloc el 12 de novembre passat. Es va visitar també Es Crestaix de Sa Pobla encara que el dinar fos a Son Amar. Allà presenciaren, juntament amb unes dues mil persones més, l'espectacle festiu, el qual va complaure del tot els assistents i més si se té en compte que en el concurs de *misses* que se celebrà va resultar guanyadora n'Aina Mas Bunyol "Nota", possiblement la de més edat d'entre les que sortiren a rotlle. Per tal motiu li imposaren una banda, li feren diversos obsequis, un collar i altres. No mancaren els aplaudiments i els montuïrers n'estaren molt gojosos.

Ball de saló

Les persones majors tornaren reanudar el curs de ball de saló el passat dia 16. Enguany tindrà lloc els dimarts a les 10 del vespre en el local de Ca ses Monges.

El president, a Luxemburg

A la mateixa seu del Parlament Europeu de Luxemburg i ocupant el seient del diputat europeu per Balears, Rafel Socias prengué part allà, els dies 22, 23 i 24 de novembre passat, amb representants dels 12 països de la CEE de persones majors, al col·loqui sobre idees de cara al millorament de vida de les persones d'edat.

Sempreviva, del Pare Martorell, en compactdisc

Ara editat amb el desig d'apropar el jove concertista a la música popular

El tantes vegades anomenat pare Antoni Martorell, gran músic montuïrer de fama internacional, amb les 41 tonades populars recollides en el seu volum *Sempreviva*, dóna de bell nou una mostra del seu entusiasme per la nostra cultura en general i la musical en particular. Tan és així que en la recollida d'aquestes cançons evidencia el desig de protegir en la seva més pura essència el folklore tradicional de les nostres illes.

El passat dia 5 de novembre a la sala de conferències de la *Fundació La Caixa Illes Balears* a Ciutat, plena de públic, entre el qual hi havia un bon grapat de montuïrers, fou presentat el compactdisc amb el títol *Sempreviva. Disc de cançons populars per al petit pianista*. La iniciativa d'aquesta edició es deu a la col·laboració de distintes entitats, com la Fundació ACA (Àrea de Creació Acústica) i la Conselleria de Cultura del Govern Balear. Disc que fou gravat pel concertista i professor de piano del conservatori, Joan Roig.

En aquest acte, el Director General de

El pare Martorell contempla un exemplar del seu àlbum *Sempreviva*

Cultura digué que "es tracta d'un treball d'investigació i recerca del folklore de la nostra terra realitzat amb moltíssima il·lusió. Crec que reflexa una Mallorca íntima que, encara que a vegades sembli molt llunyana, està present".

Aquest àlbum de cançons populars està dirigit particularment als joves estudiants, si bé serà igualment una valuosa ajuda per al professor. - O.A.

Tires verdes

<<<circulant a més velocitat que els carros, sempre estan embullats.

Enguany, la primera quinzena de novembre ha plogut així com pertoca, sense fer desbarats; la qual cosa ens ha fet retardar la feina. Encara no hem pogut llaurar molt, ni sembrar faves i això que ja és hora que fassin tira. Necessitam uns quants dies de sol i vent. En el moment de redactar aquest escrit sembla que el temps es compon, ja es veu qualche tractor que llaura; comença a haver-hi saó; i si Déu vol sembrarem i prest tornarem veure tires verdes, ja que enguany tenim humitat suficient per haver-hi bona nascuda.

Sion Nicolau

RESTAURANT

ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuïri (Mallorca)

Els principis del cinema sonor a Montuïri - IV

Les sessions dels diumenges omplien fins a la darrera butaca

(Continuació)

És difícil oblidar la música de "El Congreso se divierte", amb Lilian Harvey, i les veus extraordinàries de la parella formada per Jeanette Mc. Donald i Nelson Eddi en cintes com "Marietta la Traviesa" i altres dels mateixos actors, que presenciarem uns anys després i que silenciarem aquí perquè pertanyen a una altra època posterior del sonor al nostre poble.

Començaren també a arribar els films musicals centre-europeus de la casa UFA, amb el descobriment, per part nostra, d'una veu excepcional: la de Marta Eggerth. És necessari haver vist "Vuelan mis canciones", cinta inspirada en la música i la vida de Franz Schubert per apreciar la vàlua de Martha Eggerth. Fent un petit parèntesi, hem de dir que hem llegit i fullejat moltíssimes revistes i articles de cinematografia de la post guerra mundial, sense trobar-hi una sola referència a una actriu del cant tan excepcional. Desaparegué dins l'huracà de la guerra? Ho ignoram.

S'estava acabant la temporada 1934-35. Teníem present infinitat de títols, coneixíem nombrosos actors i actrius del cinema, reteníem gran quantitat de composicions musicals, les quals entonàvem a vegades amb els amics; tenim present encara el cinema mut com un vell amic que s'havia acomiadat, però el cinema sonor ens subjugava.

Vengué la temporada 1935-36. Les sessions dels diumenges del "Cine Royal" s'omplien fins a la darrera butaca. Allà s'hi veien els amics; cares conegudes se saludaven, tots teníem cara de festa. Junts fruïem en comú de l'art, de l'espectacle del cinema. El silenci començava a planejar dins el local durant les projeccions.

Un poc més crescutets, inquiets i amb ànsies de novetats, aïllats com estàvem dins el poble, procuràvem que no ens passàs res per alt, no ja del que passava al nostre petit entorn, sinó més enfora, molt més enllà. Fullejàvem els diaris, devoràvem alguns -pocs- "tebeos" que ocasionalment podíem comprar quan anàvem a Ciutat. Començàvem a aficionar-nos a la lectura dels pocs llibres que podien caure dins les nostres mans. Tot

Janet Leigh

paper imprès era interessant per a nosaltres. La T.V. -clar, no existia- no havia fet els estralls que està causant avui. Els mitjans que la literatura i el cinema posaven al nostre abast, desenrotllaven més el nostre enteniment. Volàvem, fruïem de la lletra impresa i la pantalla.

La indústria cinematogràfica espanyola, que havia començat la seva activitat l'any 1930, estava en plena expansió i presentava títols que llavors eren èxits. Recordam cintes com "La verbena de la Paloma", "Morena Clara", "Rosario la Cortijera", "Maria de la O", amb Carmen Amaya, "Nobleza Baturra", "Amor en Maniobras", "La Hija de Juan Simón" i tantes altres que el públic transformava amb èxits, mitjançant la seva assistència massiva. A les figures més populars del cinema espanyol, que ja hem anomenades a l'anterior temporada, s'hi afegien nous valors o sobresortien noms que abans no havíem tengut en compte, com eren: Antonio Vico, Manuel Luna, Valeriano León, Angelillo, Roberto Rey, Raquel Rodrigo, Charo Leonís, Estrellita Castro... No volem esser reiteratius, però és inevitable tenir en compte aquests actors i actrius com altres del cinema internacional, que foren pioners del sonor i contribuïren a l'expansió del sèptim art. Començàvem a fixar-nos en la figura i labor del director dels films. Dins les

produccions espanyoles sobresortien dos noms: Florian Rey i Benito Perojo.

Les notícies dels diaris dins aquesta temporada, tenint en compte la nostra edat -dotze, catorze anys-, eren preocupants, algunes, i totes interessants. Per una part la guerra Italo-Etíope continuava, amb resultat advers pels abissinis; el dirigible "Conde Zeppelin" reprenia els vols dins els seus serveis regulars de l'Atlàntic Sud, duent fets més d'un milió de quilòmetres. S'anunciava la visita de l'Oviedo, equip de futbol que duia el famós davanter internacional Lángara i que s'havia d'enfrontar amb el Mallorca. Sortia de les drassanes de Clyde, el "Queen Mari", al qual la premsa qualificava de "monstruo marino"; es presentava a Ciutat, concretament al "Teatro Balear", un nou deport, un nou mètode de lluita, el "Catch as Catch Can"; al velòdrom del Tirador hi havia programat un match de mig fons entre en Llompart i en Fombellida; la "Renault" ofería el seu model de cotxe de gran luxe, 5-6 places, 120 Km/h, al preu de 9.450 pessetes posat a la frontera... Totes les notícies anteriors i altres eren l'eix, el centre de les nostres converses, que s'allargaven quan hi afegíem històries de la pròpia anyada, producte de la nostra imaginació i de l'afany de novetats.

(Continuarà)

Miquel Martorell Arbona

Miquel Mayol "Matxó" i Catalina Gomila "Tec"

Es casaren "amb les mans damunt el cap", però amb sacrificis i treballant molt i amb honradesa han pogut viure dignament

Un altre dels vuit matrimonis que enguany han celebrat les noces d'or és el format per Miquel Mayol Veny "Matxó" i Catalina Gomila Verger "Tec". Es casaren el dissabte dia 15 de maig de 1943. Aleshores en Miquel tenia 25 anys; i na Catalina encara no havia arribat als 20, però li mancava poc. Ni un ni l'altre tenien viu el seu pare, ja que el d'en Miquel havia mort quan ell tenia 13 anys i el de na Catalina quan ella sols en tenia 2.

Es conegueren a un ball de saló. No s'havien vist mai; tant és així que un i altra es varen haver de demanar quin era el seu nom. Tan efectiva fou aquesta trobada que des d'aquell dia de l'any 1940 es pot dir que ja no s'han deixat mai. Qui, dels presents, suposà aleshores que aquella primera trobada i amb aquelles circumstàncies fos tan decisiva! I això que na Catalina no volia anar al ball perquè feia poc que s'havia mort una tia seva a la qual estimava molt. Era una germana de la seva tia Juanita. Però les seves amigues la pregaren tant, que arribaren a convèncer-la. En aquella reunió no eren més d'una dotzena de parelles, que amb un "fono" i a la casa d'un d'ells ballaven. Això era una diversió corrent en aquells anys.

El motiu pel qual no s'havien conegut abans era perquè en Miquel s'acabava de llicenciar del servei i na Catalina de: de nina havia viscut primer a Lluçmajor com a serventa i després a Ciutat, amb una altra tia, per aprendre de cosidora.

Avui en Miquel té 75 anys i na Catalina, 70. Tenen dos fills vius i un nét, en Miquel Àngel, de 19, que estudia Químiques a Londres.

Tornem enrera i recordem aquell temps de casats de fresc, quan de novius anaren a viure a una casa que no era seva, sinó de Can Collet, en el carrer de Palma, on ara és ca na "Prima". Per cert que el dia que es casaren a na Catalina n'hi va passar una de bona. Així ens ho conta ella:

—Quan vaig anar per davallar l'escala de ca mumare per partir cap a l'església, a casar-me, duia unes sabates amb una tireta darrera, destapades, i la "tireta" de

En Miquel "Matxó" i na Catalina "Tec" es conegueren per primera vegada a un ball de saló

damunt fa ver "trac" i es va descosir. El padrí "Matarino", que feia de sabater, em va dir: "Si jo tengués temps t'ho cosiria". Però ja era tard. M'ho vaig pensar bé i vaig decidir posar-me'n unes altres. Així fou com no vaig poder dur les que m'havia comprat per casar-me.

Mentrestant en Miquel afegeix:

—Jo, que estava esperant a davant l'església, espera que espera, i la núvia que no arriba.

—I jo —afegeix na Catalina— tremolant, quan em veia amb la sabata rompuda... i nirvis...

—El rector Gori, que ens havia de casar —continua en Miquel—, fent la mitja rialla, em deia: "Miquel, jo no sé si vendrà".

Així fou com na Catalina donà la culpa a sa sabata.

—Parlau ara un poc del refresc de nocces.

—Refresc? Res: Ens havíem casat a la missa primera i oferírem als pocs compromisos dos confits i unes galetes; i un poc de mistela... i per avall. Quan es féu la una del migdia agafàrem el tren i ens anàrem cap a Ciutat, d'on tornàrem el diumenge dematí, també en tren. I

aquell dia rebérem algunes visites. El dilluns el padrí ens va convidar a anar a Sa Rota, i el dimarts tots dos començarem la feina: un de picapedrer i l'altra de cosidora.

—Conta'ns, Miquel, un poc la teva vida com a picapedrer.

—Vaig començar de mosso als 13 anys. Quan vengué la Guerra Civil en tenia 18 i em vaig haver d'incorporar a Intendència a Ciutat. Després vaig anar a Valladolid per una desfílada i quan vaig tornar em feren d'Infanteria. Vaig fer 7 anys de servei.

—Als dos anys i mig d'esser casats —afegeix na Catalina— tenguérem el primer fill, en Gabriel. Més envant va néixer en Jaumet, per cert que era un poc disminuït, i va morir el 17 de setembre de 1954, a l'edat de 6 anys i mig. L'estimàvem molt. I als 19 anys d'haver tengut el primer va néixer el tercer a qui també posàrem per nom Jaume. Per cert que el mateix dia que aquell, en Gabriel, en casava, aquest, en Jaume, feia la Primera Comunió.

—Quins moments transcendents recordau d'aquests 50 anys de matrimoni?

(Continua a la pàgina següent)

(Va de la pàgina anterior)

—El més trist fou la mort del nin. Els altres més significatius estan relacionats amb el treball. Has de pensar —diu en Miquel— que ens casàrem “amb les mans damunt el cap”, no teníem res. Tot ho hem aconseguit fent feina un i altre. He edificat de 45 a 50 cases noves a Montuïri, he fet modificacions i adobs a moltíssimes; també he construït de dalt a baix les cases de les possessions de Son Costa i Can Socies i altres a Alcoraia, Meià, els Son Costes... vaig esser el mestre de tota la restauració que es féu a l'església en temps de don Bernat: canviar-la d'aquell estat en què es trobava a aquest. La vaig fer amb els meus obrers, manco l'enrajolat. Començàrem canviant tota la teulada, férem tota la modificació del Roser, passàrem els arcs, que eren d'estil romà a l'estil original gòtic. Traslladàrem l'Altar Major i el del Roser al lloc que ara ocupen. A Ca Ses Monges férem la capella i altres reformes; en el Puig, les piscines... Vaig arribar a tenir 8, 10 i 12 homes que feien feina per mi; i fins i tot arribaren a ser 16.

—*Sabem, Miquel, que una vegada arribares a pujar damunt la cúpula del campanar. Per què no ens ho contes?*

—Hi vaig pujar tot sol. Les lletres del punts cardinals, que assenyalen la direcció del vent, estaven espanyades i ja no hi eren totes; la virolla (o arandela) de bronze no voltava. Vaig haver de foradar la cúpula del campanar. Ho vaig davallar tot, el ferrer ho va arreglar i hi vaig tornar pujar per col·locar-ho de bell nou. Els qui pagaren aquesta feina foren en Pere “Pieres”, l'amo en Biel “Rei”, l'amo de Son Moià i un d'Horteta. Aquests anaven a fer “tuti” a Can Pieres i l'horabaixa sortien a la fresca. I al no marcar la fletxa m'ho demanaren. Tot va costar 70 pessetes. Era devers l'any 1950.

—*O sia que dins Montuïri hauràs deixat empremta. Anem, però, a la vida matrimonial. Què féreu per les noces d'argent?*

—Quasi res. Ara, a les d'or, ho celebrarem de “lo” millor. Convidarem els amics íntims i la família i es pot dir que férem les noces de novis, que abans ens havien passàrem per alt. Fins i tot amb més alegria.

—*On heu viscut?*

En Miquel “Matxó” ha construït de 45 a 50 cases noves a Montuïri
Fou regidor en temps dels batles Joan “Porrerenc” i Gaspar “de Meià”

—Sempre a Montuïri. Primer, com hem dit, a una casa del carrer de Palma; després en Es Dau, llavors al carrer de Dalt i darrerament en el Molinar. Durant aquests 50 anys hem fet molta feina, ningú ens ha regalat res i sempre, un i altra, hem intentat esser persones honrades. I per altra part, hem viscut tranquils i amb dignitat tota la vida sense tenir enveja a ningú.

—*Encara recordam que en Miquel al-*

gun temps fou regidor de l'Ajuntament.

—Sí; ho vaig esser—diu— en temps dels batles Gaspar Oliver “de Meià” i Joan Miralles “Porrerenc”.

Vet ací, molt per damunt, diferents aspectes —alguns desconeguts o no recordats— d'una parella de cinquanta anys de matrimoni.

O. Arbona

S.I.A.C.

**EL CAMÍ MÉS CURT
PER TOT EL QUE VOLS SABER
SOBRE L'ADMINISTRACIÓ**

**EL TELÈFON
AMB RESPOSTES**

Servei d'informació i atenció al ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

Succinta història dels nostres carrers - VI

Major, Emili Pou, Gaspar Oliver, Sa Trona i Sa Torre

10. Carrer Major

Durant la segona república, el 29 de juliol de 1932 passà a dir-se carrer de Pi i Margall. El primer d'octubre de 1937 l'Ajuntament franquista li imposà el nom de carrer del General Franco i amb l'Ajuntament democràtic, a la sessió de dia 19 de juny de 1979, recobra l'antic nom de carrer Major.

Aquest carrer, d'una banda continua cap al carrer de sa Trona, que és l'antic camí de Sant Joan de Sineu, i de l'altra banda es comunica amb el carrer des Pujol des Porrassar i el camí de Lluçmajor. És l'artèria principal de l'antiga pobla reial. Ja des de principis del segle XIV el trobam com a carrer Major. Durant aquest mateix segle la comunitat jueva montuïrera vivia en aquest carrer.

11. Carrer d'Emili Pou

Surt documentat per primera vegada al 1888, amb cinc cases. Anys abans figura com a camí de Sant Joan. El nom d'aquest carrer al·ludeix al nom de l'enginyer de camins, canals i ponts, Emili Pou, propietari de la possessió de Son Costa, mort a Ciutat el 1888. Gràcies a ell molts de montuïrers pogueren trobar feina com a caminers.

12. Carrer del batle Gaspar Oliver

És un dels carrers més moderns de Montuïri. Va esser inaugurat el 2 de juliol de 1976. Gaspar Oliver va esser batle de la vila, del 1959 fins al 1974. Durant el seu mandat es dugueren a terme nombroses obres públiques, entre les quals destaca l'asfaltat dels carrers i el nou sistema de clavegueres.

13. Carrer de Sa Trona

Aquest carrer podem dir que tenia dues parts: l'actual carrer de Sa Trona, que va des de la Creu de Son Rafel Mas al carrer de Ramon Llull, i l'altre tros, el que va des d'aquest darrer carrer al camí de Sa Torre, avui carrer de Sa Torre.

Segons una tradició que hem trobat en un dels nombrosos papers del P. Andreu de Palma, la vila estava dividida en dues parts: la vila de Montuïri, pròpiament dita, i el Velar de Sa Torre. "...com que a l'hivern es quedaven incomunicats, fe-

La creu de Son Rafel Mas assenyala, per una part, el començament del carrer de sa Trona, i per l'altre, el carrer del Pou del Rei

ren per manera de treure l'aigua i juntar el poble". Al segle XVIII trobam designat aquest carrer com a carrer de Cedrón, que deu tenir relació amb el Cedró o Cedrón, nom d'una vall i un torrent que passa prop de Jerusalem i que desemboca en la Mar Morta. Fixem-nos que el Via Crucis passava per la banda de dalt d'aquest carrer, per devora la creu de Son Rafel Mas, on hi havia la tercera estació, la de la primera caiguda. Ara bé, popularment, i almanco des de principis del segle passat, és anomenat carrer de sa Trona. Al 1804 surt com a carrer de La Tron i el 1805 com a carrer de sa Trona. ¿D'on pot venir aquest nom? D'una banda tenim que, segons una tradició, Sant Vicenç Ferrer quan vengué a predicar a Montuïri ho va fer damunt una trona i en el carrer de sa Trona. En efecte, és ver que Sant Vicenç Ferrer vengué a predicar a Montuïri. Va ser l'any 1413, concretament el mes de novembre, però si predicà en aquest carrer, això ja no ho sé. No pareix massa possible. Sembla més normal que ho hagués fet a la Plaça Major o des de damunt es Pujol, perquè l'haurien sentit millor i hi hauria hagut més lloc. Fos

com fos, el que és interessant és que sembla que el poble relaciona la predicació amb Sa Trona i amb Cedron. Podria ser, per tant, que hi hagués hagut un encreuament entre aquests mots i que de Cedron n'hagués sortit sa Trona. En realitat Cedron devia sonar com un mot exòtic, només sentit al Via Crucis, i d'exemples de mots populars, que han nascut d'etimologies també populars, n'hi ha en abundància.

Dia 11 de juny de 1937 l'Ajuntament franquista li imposà el nom de carrer del General Mola, i l'11 de juny de 1979 l'Ajuntament democràtic li retornà el nom de carrer de Sa Trona, però sols des de la creu de Son Rafel Mas fins al carrer de Ramon Llull.

14. Carrer de Sa Torre

Era, com hem dit, anomenat carrer de sa Trona, però l'11 de Juny del 1979, l'Ajuntament acordà designar-lo amb el de carrer de sa Torre. Hi passava el camí antic que duia de Montuïri a Sant Joan de Sineu, transitant pel molí des Freret, camí que encara és visible en bona part.

(Continuarà)

Joan Miralles i Monserrat

Vuit montuïersers s'alinearen amb l'equip de III divisió contra el Constància

Positiva reacció dels cadets: No perderen a cap jornada del mes passat

Resultats dels partits jugats el passat mes de novembre:

Minibàsquet femení

Sant Josep, 21 - Montuïri, 27
 Montuïri, 70 - Pla de na Tesa, 11
 Montuïri, 21 - Santa Mònica, 23
 Montuïri, 55 - Colònia Pollença, 16

Futbollet iniciació

Escola Nova, 3 - Montuïri, 6
 Montuïri, 2 - Maria Salut, 1
 Petra, 0 - Montuïri, 1

Futbol-7 benjamí

Montuïri, 6 - At. Manacor, 4
 Portocristo, 4 - Montuïri, 3
 Montuïri, 3 - Escolar, 3
 Porreres, 1 - Montuïri, 4

Futbol-7 veterans

Hens/Friusa, 9 - C.H. American, 3
 Pub sa Faixina, 5 - Hens/Friusa, 0
 Hens/Friusa, 4 - Rellotger. "El Sol", 4

Futbol benjamí

Montuïri, 1 - Vilafranca, 2
 Manacor, 18 - Montuïri, 0
 Montuïri, 5 - Petra, 2
 Escolar, 6 - Montuïri, 3

Futbol infantil

Montuïri, 8 - Porreres, 0
 Can Picafort, 1 - Montuïri, 1

Futbol cadet

Montuïri, 4 - Rafal, 1
 Murense, 1 - Montuïri, 1
 Montuïri, 8 - Porreres, 3
 Alcúdia, 2 - Montuïri, 2

Futbol juvenil

Montuïri, 2 - Manacor A, 3
 Sallista, 3 - Montuïri, 7
 Montuïri, 3 - Cide B, 0
 Independent, 2 - Montuïri, 1

III divisió

Mallorca At, 7 - Montuïri, 0

El míster montuïrer va jugar una tàctica del 4-3-3 dins el camp del líder i, és clar, va sofrir una golejada que hagués pogut ser més elevada. Tot i això, la premsa de Palma va valorar aquest fet que va permetre veure més futbol. Tomeu Verger, mitjançant un tret des de 40 metres, va inaugurar el marcador.

Montuïri, 1 - Sporting Maonès, 3

Des del primer moment es va veure que el Montuïri no podria guanyar aquest partit. A causa de la baixa de Lluís, en Biel Mates va ser alineat en el

Els benjamins de futbol-7 guanyen els primers partits

Els veterans de futbol-7: Els tres signes de la travessa a les tres primeres jornades de la lliga

centre del camp, lloc que no és el seu habitual. D'aquesta manera, els locals actuaven amb dos jugadors de les mateixes característiques: Mates i Gaspar. La falta de domini en el centre del camp i la qualitat del maonesos es traduïren en una merescuda victòria visitant. El gol local, fou marcat per Sampol de penal.

Calvià, 1 - Montuïri, 1

Positiu i meritori resultat aconseguit dins el terreny d'un equip que duu a terme una bona campanya. La primera part va acabar en avantatge local per 1-0. A la segona meitat, el Montuïri va posar en Mates de llibero (que és el seu lloc) i en Gaspar en el centre del camp i gràcies a això va dominar i va establir l'empat amb un gol, precisament, d'en Gaspar. Al final del partit, s'hagués pogut obtenir la victòria si Mateu Rosselló no hagués fallat una gran ocasió i si Sampol, en lloc de voler marcar ell, hagués centrat una pilota a Cantos que es trobava en òptimes condicions. Cal remarcar el fet que set montuïersers ja varen ser alineats: Gomila, Mates, Gaspar, Mariano, Joan Verger, Sampol i Gacies.

Montuïri, 2 - Constància, 1

L'entrenador va encertar col·locant en

Mates, un bon jugador del Montuïri

Mates de llibero, on realment és el seu lloc. Si en el partit anterior foren 7, en aquest han estat 8 els montuïersers alineats, ja que s'hi ha d'afegir en Roig. La victòria davant el prestigiós Constància fou justa i merescuda, gràcies, sobretot a la serenitat i compenetració dels nostres

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

jugadors. Això féu que la superioritat fos evident i que per mèrits la victòria hagués pogut ésser més ampla. La classificació, després d'aquest encontre, enmig de la taula -14 partits, 14 punts- fa concebre esperances de permanença.

ELS PARTITS D'AQUEST MES

Mini-bàsquet femení

Montuïri - Campanet
Santa Maria - Montuïri
Montuïri - Jovent

Futbol iniciació

Vilafranca A - Montuïri
Montuïri - Algaida

Futbol-7 benjamí

Montuïri - Vilafranca
Manacor - Montuïri
Montuïri - Manacorins

Futbol-7 veterans

Hens/Friusa - C.Orejuela/Race
Can Felip - Hens/Friusa

Benjamins futbol

Cardassar - Montuïri (inici II volta)
Montuïri - Barracar

Infantils futbol

Montuïri - La Salle Manacor
Manacor - Montuïri
Montuïri - S'Horta

Cadets futbol

Montuïri - Campos

Juvenils futbol

Montuïri - Patronat A
Montuïri - Collerense A
Montuïri - Parròquia Ramon Llull A

III divisió

Badia Cala Millor - Montuïri
Montuïri - Pollença
Esporles - Montuïri
Montuïri - La Victòria

Biel Gomila

Vicenç Vaquer i Miquel Arbona D'actualitat dins el ciclisme balear competitiu

Vicenç Vaquer "Ruia", director d'equip

Miquel Arbona "Masseno", corredor

Els montuïrers Vicenç Vaquer i Miquel Arbona han estat protagonistes en l'actualitat del ciclisme competitiu de la nostra Comunitat Autònoma. Per primera vegada a les seves trajectòries esportives, el primer com a director d'equip i el segon com a ciclista aficionat, defensaran els interessos del mateix equip, el *Club Ciclista Maria de la Salut-Restaurant Es Cruce* que compta, entre d'altres, amb el recolzament de l'agència de viatges *Prim Tours*.

Vicenç, director d'equip

Als darrers anys, Vicenç ha dirigit el CC. Caimari, aconseguint èxits importants, però va començar en fa onze en el

món de les bicicletes com acompanyant i a les ordres de Bartomeu Bauzá "Rodetes", del qual va rebre moltes orientacions i el va iniciar. Diu en Vicenç que en "Rodetes" li va ensenyar tot quan ell ara sap. El cert és que junts militaren amb els equips "Roxa", "Brasflia", "Derbi Casa Capó", "Molins de Vent". Aleshores en "Rodetes" es va retirar i en Vicenç es preparà i posteriorment obtingué el títol de "Director Esportiu", i continuà la mateixa tasca. Després anà al "CC. Gomila" i posteriorment, com hem dit abans, al CC. Caimari.

Ciclistes montuïrers

En Miquel Arbona "Masseno" ha militat en el CC. Petra i s'ha convertit en un dels ciclistes mallorquins més destacats. El seu nou equip ha confeccionat una plantilla que pot aconseguir una brillant temporada. A més dels esmentats hi seran també Àngel Recio, Antoni Pujol, Guillem Martorell, Francesc Horrach, Rafel Sampol, Gabriel Moncada, Maties Roig, Gabriel Miralles... fins a una completíssima plantilla de 56 ciclistes repartits a totes les categories del ciclisme illenc. Correrà com aficionat.

En Jaume Bauzá, de Son Comelles, correrà en la categoria socials amb el CC. Sant Joan. Mateu Ribas "Coix", també en la categoria socials, amb el CC. Vilafranca. I per últim, el jovenet Rafel Pintefo, a la categoria Cadet, igualment amb el CC. Vilafranca.

Tomeu A.

Hamburgueseria

Pub
Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

Un viatge a Astúries subvencionat pel MEC

15 alumnes de 7^a, del 19 al 25 d'octubre participaren en el programa *Escoles Viatgeres*

El viatge d'anada i tornada Palma-Madrid-Oviedo, fet amb avió i tren, fou perfecte podent gaudir d'aquests dos mitjans de transport amb uns horaris adequats i sense esperes massa llargues, tant a l'aeroport com a l'estació de Chamartín.

A Oviedo teníem l'hospedatge a una escola pública, *Orfanato de los Valles Mineros*, situada a la falda del *Monte Naranco*. Tenia un gran menjador en un edifici de dues plantes. El menjar era bo i abundant, encara que la majoria notàs-sim el canvi gastronòmic de la cuina mallorquina a la cuina asturiana.

Durant el trajecte amb el *Talgo* Madrid-Oviedo- Madrid poguérem observar dos paisatges totalment diferents: Primer les immenses planures de Castilla, dedicades al cultiu de secà, i després les serres Cantàbriques plenes d'arborat, prats verds, rius, ramaderia...

La convivència entre professors, monitors i alumnes de les tres escoles fou meravellosa. A més de nosaltres hi havia 15 alumnes de *Martín de la Java*, un poble d'uns 3.000 habitants de la província de Sevilla; 15 alumnes més d'*Almazán*, un altre poble d'uns 6.000 habitants de la província de Soria; 45 alumnes en total.

Sortides

La ruta minera (20 d'octubre)

La primera visita fou al *Museo de la Mina*, a la vora del riu Nalón: Un museu ple de galeries estalonades amb troncs, vies de tren, goteres, fonts d'aigua, canonades, vetes de carbó, renous simulats de compressors, vagonetes, pales, martells... Després visitàrem les mines a cel obert i dinàrem en el *Colegio Público Padre Clarín* de la ciutat de Mieres, on, per cert, el director havia estat mestre de l'escola de Montuïri el curs 74/75.

A la tarda visitàrem el parc de Mieres, ens aturàrem a Oviedo i vistàrem l'exposició "*Orfgenes*", resum de la història d'Astúries.

Oviedo-Gijón (21 d'octubre)

A Oviedo aquest matí férem la ruta del pre-romànic i del romànic. Anàrem a *Santa Maria del Naranco* i a *San Miguel de Lillo*, situats a cent metres un de l'altre, a mitja pujada del *Naranco*. Després

El alumnes amb el professor que prengueren part en el viatge a Astúries

visitàrem Fontán, mercat diari d'aquesta ciutat on es ven tota classe de verdura. L'horabaixa visitàrem la ciutat de Gijón. Vèrem les instal·lacions d'*Ensidesa*, les quals no poguérem visitar per problemes laborals de l'empresa. Recorreguérem el port i la platja de San Lorenzo (de més de 4 quilòmetres) i férem una volta per la ciutat, més industrial i amb més població que Oviedo, però també més contaminada.

La ruta industrial (22 d'Octubre)

A les afores d'Oviedo visitàrem la fàbrica de llet *Central Lechera Asturiana*, d'una extensió de 50.000 m², una de les més importants d'Espanya. Actualment transformen un milió de litres de llet diaris. Ens regalaren "*Yoplait*" i ferratines d'En Tony Rominger de l'equip "*Clas-Cajastur*". D'allà ens traslladàrem a Avilés, ciutat que, des que *Ensidesa* s'hi va instal·lar, ha perdut tot el seu encant de ciutat cultural. Deixam la ciutat i ens dirigim cap a la costa cantàbrica, a un poble molt petit, *Soto de Luiña*, molt prop del Cabo Video i Cabo Peñas. A la costa poguérem observar el fort onatge del *Mar Cantàbrico*. De tornada ens aturàrem a un port pesquer, *Cudillero*, de 3.000 habitants. Observàrem com a les finestres penjaven rajades, gates, peixos... els deixaven assecar per a després consumir-los.

Covadonga-Lagos (23 d'octubre)

Sortida d'*Uvieu* (Oviedo en bable). La primera aturada fou a un cup de sidra. Seguirem cap a Covadonga, una pujada impressionant amb l'autocar. Silenci, cavalls que creuen la carretera, vaques que pasturen, niguls, boira, pluja fina que cau. Arribada al llac *Enol* i poc més envant el llac *Ercina*. Pluja i boira ens aconsellen tornar enrera i baixar a dinar a Covadonga a la vora del riu. No molt lluny teníem la *Virgen de Covadonga*, la *Santina*, i don *Pelayo*, al costat de la basílica. Baixàrem a sopar i dormirem una altra escola, el Col·legi Públic de Cangas de Onís.

La ruta costera (24 d'octubre)

Partírem de Cangas de Onís. Era diumenge. Anàrem al mercat, visitàrem el pont romà del riu Sella i després, amb autocar, a Ribadesella, la ria on desemboca aquest riu truit, salmoner i anguiler. Després de dinar visitàrem Llanes, un poble costaner, on les barques estaven fortament amarrades pels quatre costats degut al fort onatge. Tornada a Oviedo, sopar i preparar les bosses perquè el dilluns dematí el *Talgo* i l'avió ens toman a casa, on arribàrem el dilluns 25 a les 21'30 hores, cansats, però plens de records i vivències de la nostra estada al Principat d'Astúries.

Alumnes de setè

Noces d'argent

27 desembre 1968

Bartomeu Barceló Picornell "Porret" amb Magdalena Mayol Vich "Xiva".

Temps passat

25 anys enrera

Desembre de 1968

Mori el Canonge "Pofanc"

Dia 15 de desembre de 1968 moria a Montuïri, als 73 anys, Monsenyor Honorat Ribas Manera, Prelat Domèstic de S.S. i Canonge de València. El funeral fou concelebrat per nombrosos sacerdots i presidit pel bisbe de Mallorca.

50 anys enrera

Desembre de 1943

"Trillizos"

Dia 3 de desembre de 1943 Antònia Verd Mas va donar a llum "trillizos". Un fet extraordinari del qual se'n parlà per tot el poble. Entre els obsequis que va rebre no mancà el de l'Ajuntament, que va consistir en una canastró. Els nous nats foren Gabriel, Margalida i Francisca i el pare, Bartomeu Rossinyol Cerdà. Na Francisca morí el 25 d'octubre de 1945.

Nou Ajuntament

Dia 16 de desembre del 43 es va constituir el nou Ajuntament. Va cessar el batle Pau Servera Munar i el regidors. A partir d'aquest dia fou batle Gabriel Arbona Arbona i regidors Joan Miralles Riera, Pau Pocoví Garcia, Jaume Alcover Ribas, Miquel Clar Sastre, Bartomeu Rossinyol Cerdà, Joan Cerdà Miralles i Bartomeu Sampol Cerdà. Bartomeu Rossinyol seria el 1er. tinent de batle; Bartomeu Sampol, el 2on., i Pau Pocoví, el síndic.

100 anys enrera

Desembre de 1893

La via del tren

Una comissió del tren demanà a l'Ajuntament una indemnització per adquirir els terrenys per construir la via de Montuïri a Algaida. A la sessió del 28 de novembre de 1893 es va discutir i en vista de les moltes obligacions que atendre, s'acordà que "no es pot satisfer de cap manera aquesta indemnització... malgrat estarien satisfets de veure travessar el tren per aquest terme". Així se'ls comunicà a principis de desembre d'aquell any.

Demografia

Novembre de 1993

Defuncions

Dia 23.- Gabriel Miralles Ribas, casat de 78 anys. "Xocolater".

Matrimonis

Dia 6.- Pere Joan Fiol Nicolau amb Isabel Maria Roig Figuerola.

Dia 7.- Joan Verger Gomila amb Catalina Quart Payeras.

Dia 13.- Josep Cerdà Fiol amb Joana Roscar Nicolau.

Pluviòmetre

Novembre de 1993

Dia	3	16'3 litres m2.
"	4	24'3 "
"	7	1'9 "
"	8	1'5 "
"	12	4'7 "
"	20	3'1 "
"	23	7'2 "
"	24	0'9 "
"	25	6'5 "
Total		66'4 "

Cuinar en casa

Coca de darrers dies

Ingredients

7 ous, els bancs pujats.
Un tassó d'oli
Un tassó de suc de taronja
300 gms. de sucre
300 gms. de farina de força
1 paquet de "Canario".
Carabassat i llonganissa.

Joana Roca Portell "Cai"

Gloses

Prevenció

Nofre, jo et vull avisar:
no tornis a Na Pastora
que és més pernejadora
que qualsevol mula jove
que la volen aregar.

Guillem Garau "Prats"

El rellotge nou

(El posaren al local de la 3ª edat)

Es rellotge està posat,
ja sabré quina hora em trob;
tant d'enfora com de prop
beuré amb tranquil·litat;
i si en es dinar faig tard
serà que m'he destorbat
amb sa madona, un poc.

A una dona casada

Som un home capritxós
de poca sabiduria;
dos mil duros pagaria
poder venir a jeure amb vos,
però que l'amo no hi fos
i no mos molestaria.

A Mateu Oliver "de Meia"

Son Vanrell han fet matances,
no és que m'hagin convidat,
per don Mateu, advocat
que tot Mallorca englobat
d'ell poden contar alabances;
no li agraden ses dances
ni tampoc ball d'aferrat;
ell viu dins s'humanitat
d'ara i de molt de temps antes.

Miquel Massanet "Parri"

Restaurant
PUIG DE SANT MIQUEL
(dimarts tancat)

Ctra. Manacor, Qm. 31 - Tlf. 64 63 14 - Montuïri

Llom amb col Arròs brut a la marinera Sopes mallorquines	Frit Coloms Cabrit torrat
---	--

Advent: temps d'espera

Col·lecta Església Diocesana

La col·lecta a favor de l'Església Diocesana del passat 14 de novembre fou de 63.755 pessetes. Poc a poc l'Església de Mallorca va prenent consciència del seu propi autofinançament mitjançant les aportacions i les subscripcions.

Formació per a responsables i catequistes

Tendrem una xerrada oberta a tothom el proper dia 14 a les 21 hores a la rectoria de Montuiri sobre "l'esperança en els Profetes", a càrrec de Mn. Francesc Ramis Darder. Aprofitem aquesta ocasió per aprofundir en el temps d'Advent, així com també per a preparar-nos cristianament per al dia de Nadal.

Celebració comunitària de la penitència

El proper dia 20, a les 20 hores, tendrem la celebració penitencial en preparació de la solemnitat de Nadal.

Nadal missioner

Dia 22 d'aquest desembre aproximadament a les 6 de l'horabaixa el al.lots de catequesi sortiran pels carrers de la vila amb l'estrella natalenca per desitjar un bon Nadal de part dels missioners. Ells, com es pot veure, se'n recorden de nosaltres. En rebre l'estrella de la felicitació es prega que no donin doblers, ja que és un gest gratuït dels missioners, els quals desitgen que així s'interpreti.

Temps d'advent

Al llarg de les Eucaristies dels diumenges que manquen per a Nadal, anirem informant de les activitats que es faran durant el temps d'Advent.

El sagrament de la confirmació

Un nou pas en el camí cristià

Els batejats donen, amb el sagrament de la confirmació, un nou i molt important pas en el camí de la iniciació cristiana i de la vivència compromesa de la seva fe. Per aquest sagrament reben l'efusió de l'Esperit que va ser enviat pel Senyor sobre els apòstols el dia de Pentecostès. Amb aquesta donació de l'Esperit Sant el caràcter o signe del Senyor els queda imprès de tal manera que el sagrament de la confirmació mai no podrà ser repetit.

La iniciació cristiana

La celebració tradicional de l'Església i la teologia uneixen íntimament baptisme i confirmació. Aquesta connexió es manté, encara que avui, ordinàriament, per motius pastorals, degut a la pràctica generalitzada del baptisme d'infants, s'ha cregut més convenient administrar la confirmació quan el batejat ha esdevingut cristià conscient de la fe rebuda, i capaç de difondre la fe amb la seva vida i defensar-la d'obra i de paraula, com a vertader testimoni del Senyor.

Una nova etapa de la vida eclesial

Tota la comunitat cristiana i d'una manera especial els joves, han d'arribar al convenciment que rebre el sagrament de la confirmació no és un punt final, sinó el començament

d'una nova etapa de la vida cristiana. La catequesi de joves ha de tendir a fomentar que els propis joves, amb la deguda maduresa, siguin catequistes d'altres joves.

La comunitat acollidora i catequista

Tant els catequistes com el confirmands prendran part molt activa en la preparació i en la mateixa realització de la celebració. "Les comunitats cristianes quan desenrotllen la catequesi de joves han de donar-los la possibilitat d'actuar com a protagonistes -també en les celebracions litúrgiques-".

Normativa pràctica

En el moment de rebre el Sagrament, l'edat ha de ser com a mínim de 15 anys, a fi que els joves tinguin la deguda maduresa humana i cristiana. S'ha de rebre des d'una actitud de vertadera consciència i llibertat. La preparació ha de durar com a mínim tot un curs. Es faran grups no excessivament nombrosos. En la catequesi s'introduirà els joves en el coneixement de la Bíblia i la vida de l'Església. És preferible que els **padres** sien els mateixos del baptisme, però podran ésser laics que hagin intervingut en la preparació catequètica o una persona que es responsabilitzi d'acompanyar-los en la fe. De totes maneres es tindrà especial esment en la **continuitat** del procés de fe.

BONA PAU

Desitja que la pau i alegria de Nadal arribi a tots els nostres lectors i es perllongui per molts d'anys!